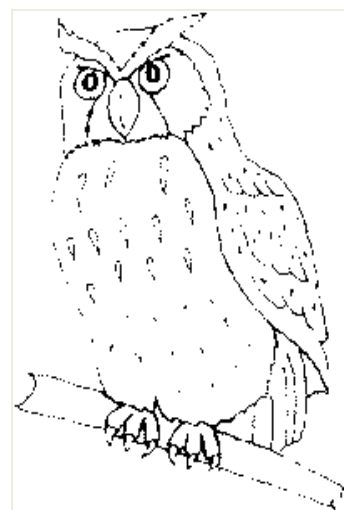

Onderzoek Dorpsplatforms

september 2012

VERTROUWEN IS FUNDAMENT
VOOR GOEDE RELATIE
BURGER – OVERHEID
(uitspraak Nationale Ombudsman)

Inhoudsopgave

Voorwoord van de voorzitter	4
Deel I Bestuurlijke nota	5
1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Beknopte beschrijving van het onderwerp	5
1.3 Leeswijzer	6
2 Onderzoek	6
2.1 Onderzoeksvragen	6
2.2 Onderzoeksaanpak	7
3 Conclusie	7
4 Aanbevelingen	7
5 Bestuurlijke reactie	9
6 Nawoord van de Rekenkamercommissie	12
Deel II Nota van bevindingen	13
1 Burgerparticipatie en dorpsplatforms	13
1.1 Theoretische achtergrond	13
1.2 Kadernota burgerparticipatie gemeente Woensdrecht	14
1.3 Geschiedenis dorpsplatforms Woensdrecht	15
2 Benutten van de ervaringen uit 2006-2010	17
2.1 Inleiding	17
2.2 Communicatie en informatievoorziening	18
2.4 Inbreng gemeente en overige instanties	19
2.5 Visie	19
2.6 Budget	20
2.7 Overige zaken	20
2.8 Subconclusie	21
3 Inbedding in de politiek-bestuurlijke besluitvorming	22
3 Inbedding in de politiek-bestuurlijke besluitvorming	22
3.1 College	22
3.2 Raad	22

3.3	Ambtelijke organisatie.....	22
3.4	Participatieladder	23
3.5	Subconclusie.....	24
4	De ervaringen met de nieuwe manier van werken.....	26
4.1	Uitbreiding taakvelden	26
4.2	Aantallen adviezen	26
4.3	Blokindeling, actielijst en dashboardlijst.....	27
4.4	Aard van vergadering (meningen peilen of informeren)	28
4.5	Vergaderfrequentie	29
4.6	Thema-avonden.....	29
4.7	Budget	29
4.8	Rol collegelid, wijkagent en woningstichting.	33
4.9	Subconclusie.....	34
Bijlage 1	Onderzoeksverantwoording.....	36
Bijlage 2	De theorie toegelicht.....	38
Bijlage 3	Samenvatting van de aanbevelingen uit de evaluatie 2010	41

Voorwoord van de voorzitter

Elke overheidsorganisatie moet steeds opnieuw kijken naar de kwaliteit van haar eigen prestaties. Kwetsbaar durven opstellen, luisteren naar de klant, bewoner of ondernemer. En zo ook de Rekenkamercommissie. Daarom is de indeling van dit rapport anders opgesteld, dan u voorheen gewend was. In de nieuwe indeling wordt onderscheid gemaakt tussen de Bestuurlijke nota en de Nota van bevindingen. In het bestuurlijk deel leest u vlot van onderzoeksvraag naar conclusies en aanbevelingen. U kunt op die manier snel een beeld vormen van de resultaten. Nieuwsgierig naar de onderbouwing en toelichting op alle feiten, onderliggende bevindingen en subconclusies, dan kunt u de Nota van bevindingen raadplegen. Wij hopen zo de onderzoeksresultaten duidelijker en beter inzichtelijk te maken.

De Rekenkamercommissie nodigt het gemeentebestuur uit dit rapport te gebruiken bij de evaluatie van de dorpsplatforms. De gemeenteraad heeft in het amendement bij het vaststellen van de nieuwe verordening opgedragen tot een evaluatie, maar heeft daarin geen kaders meegegeven voor het proces of de vraagstelling voor de evaluatie. Evenmin is met de raad besproken hoe de evaluatie ingericht gaat worden. De eventuele opvattingen of voorkeuren van de gemeenteraad hebben daardoor niet meegewogen bij de noodzakelijke afbakening van het onderzoeksonderwerp. De Rekenkamercommissie heeft gekozen voor een toespitsing op de voorwaarden, die het gemeentebestuur creëert voor de dorpsplatforms. Die voorwaarden vormen immers de basis voor het functioneren van de dorpsplatforms en zullen naar onze verwachting in ieder geval geëvalueerd moeten worden.

De dorpsplatforms maken onderdeel uit van een breder veld van burgerparticipatie. De gemeente Woensdrecht, die haar burgers ook op andere manieren dan via de dorpsplatforms de gelegenheid biedt om mee te doen, is bezig om een nieuwe nota over burgerparticipatie te formuleren. Onlangs heeft de gemeente een enquête via haar website gehouden over burgerparticipatie, waarbij ook werd gevraagd of inwoners betrokken willen worden via nieuwe media. Het past in deze tijd om optimaal gebruik te willen maken van nieuwe ('social')media. De ontwikkeling dat burgers minder bereid zijn zich langdurig aan structuren te verbinden maakt het nog meer noodzakelijk om deze nieuwe media te gebruiken. Maar is ook des te meer reden om degenen die zich wel structureel hiervoor in willen zetten te waarderen. Daarom geef ik tot slot als tip aan het gemeentebestuur mee: betrek de deelnemers van de bestaande vormen van burgerparticipatie bij het proces dat moet leiden tot de nieuwe invulling van burgerparticipatie. Neem hen mee in het voorbereiden van een nieuwe nota en het nadenken over nieuwe vormen. Wellicht blijken zij heel enthousiast om, samen met de gemeente, aan de slag te gaan met het inzetten van nieuwe media en het betrekken van nieuwe groepen inwoners die zich wat minder thuis voelen bij de 'traditionele' vormen. Het creëren van een win-win situatie en bondgenootschap maakt de kans op succes het grootst: de gemeente waardeert de deskundigheid en inzet van de inwoners die nu al hierin actief zijn en kan daarvan gebruik maken. En mogelijk dat in dat gezamenlijk proces tussen gemeente en de verschillende spelers binnen burgerparticipatie ook draagvlak ontstaat voor de wenselijke verhoudingen en rolverdeling tussen de verschillende instrumenten van burgerparticipatie!

De Rekenkamercommissie,

J.L. Doddema

Deel I Bestuurlijke nota

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Zowel de vorige als de huidige coalitie hebben de burger centraal gesteld in het programma-akkoord. In het akkoord 2010-2014 is de volgende ambitie opgenomen: *“Ook is het belangrijk duidelijkheid te scheppen over de rol die dorpsplatforms op korte en langere termijn hebben bij besluitvorming en uitvoering zodat de samenwerking verbetert en verwachtingen goed kunnen worden gemanaged.”*

In juli 2008 heeft de gemeenteraad het functioneren van de dorpsplatforms en de participatie van burgers daarin aangedragen als mogelijk onderzoeksobject. De rekenkamercommissie heeft dit onderwerp dan ook opgenomen in het groslijst. Voor de bepaling van de onderzoeksobjecten voor 2010/2011 is in oktober 2010 de totale groslijst beoordeeld op zes criteria: maatschappelijk belang, doeltreffendheid, doelmatigheid, rechtmatigheid, financieel belang en toegevoegde waarde. Vanwege het maatschappelijke belang en de inschatting van de toegevoegde waarde is het onderwerp dorpsplatforms aangemerkt als potentieel onderzoeksobject. Daarnaast is het de Rekenkamercommissie niet ontgaan dat binnen de diverse dorpsplatforms veelvuldig ledenwisselingen plaatsvinden. Dit zou een relatie kunnen hebben met het functioneren van de dorpsplatforms, binnen de voorwaarden die de gemeente bepaalt.

1.2 Beknopte beschrijving van het onderwerp

Van alle potentiële onderzoeksonderwerpen is een vooronderzoek uitgevoerd. Uit het vooronderzoek naar de dorpsplatforms bleek dat het college in juli 2010 een evaluatie heeft uitgevoerd en dat in de raadsvergadering van 16 december 2010 de nieuwe verordening “Dorpsplatforms Gemeente Woensdrecht 2010” is vastgesteld. In deze verordening zouden onder andere de uitkomsten van de evaluatie zijn verwerkt. Via een amendement heeft de raad bepaald dat na de laatste vergaderingen van de dorpsplatforms in 2011 opnieuw een evaluatie van de verordening zal plaatsvinden.

De gemeente streeft na dat in ieder dorp een dorpsplatform actief is. Momenteel is dat het geval voor alle dorpen behalve Putte. De dorpsplatforms zijn een structurele vorm van burgerparticipatie. Burgerparticipatie kan worden gedefinieerd als:

“het proces waarbij gemeente, betrokken burgers en eventueel externe deskundigen via een open houding naar elkaar en een vooraf besproken aanpak samen vorm en inhoud geven aan (delen van) plannen of beleid.”

De Nationale Ombudsman¹ stelt dat behoorlijke burgerparticipatie drie kernelementen heeft:

1. het is noodzakelijk dat de gemeente vooraf heldere keuzen maakt over de invulling van het participatieproces;
2. bestuurders en ambtenaren dienen daadwerkelijk geïnteresseerd te zijn in de inbreng van burgers en overtuigd te zijn van de toegevoegde waarde van burgerparticipatie;
3. de gemeente moet ervoor zorgen dat de burgers volledig geïnformeerd zijn en blijven gedurende het participatieproces.

Bij het formuleren van de conclusies en aanbevelingen zullen deze kernelementen nadrukkelijk meewegen.

1.3 Leeswijzer

Dit onderzoeksrapport bestaat uit twee delen:

- Het eerste deel is de bestuurlijke nota. Daarin is de onderzoeksaanpak beschreven (hoofdstuk 2) en is een samenvatting van de conclusies (hoofdstuk 3) en aanbevelingen (hoofdstuk 4) opgenomen. Vervolgens is de reactie van het college op de conclusies en aanbevelingen (hoofdstuk 5) weergegeven, waarna het eerste deel wordt afgesloten met een nawoord van de rekenkamercommissie (hoofdstuk 6).
- Het tweede deel is de nota van bevindingen. Deze nota start met een schets van de onderzoekscontext (hoofdstuk 1). Vervolgens worden de drie deelvragen behandeld. Ieder hoofdstuk beschrijft eerst de bevindingen (feiten) die bij het onderzoeken van die deelvraag zijn gebleken en sluit af met subconclusies.

2 Onderzoek

2.1 Onderzoeksvragen

De Rekenkamercommissie heeft besloten om een eigen onderzoek naar de dorpsplatforms uit te voeren, dat kan worden benut bij de evaluatie van de verordening in 2012. De ontwikkelingen rondom de dorpsplatforms zijn nauwlettend en actief gevolgd teneinde de volgende centrale vraag te kunnen beantwoorden:

In hoeverre heeft de gemeente Woensdrecht de voorwaarden gecreëerd die nodig zijn om de dorpsplatforms de gelegenheid te bieden om namens de inwoners invloed te kunnen uitoefenen op de gemeentelijke beleids- en beheersactiviteiten?

Teneinde deze centrale vraag te kunnen beantwoorden, zal antwoord worden gegeven op de volgende deelvragen:

- I. In hoeverre heeft het gemeentebestuur bij het vaststellen van de verordening rekening gehouden met de ervaringen in de periode 2006-2010?
- II. In welke mate is de rol van de dorpsplatforms ingebed in de politiek-bestuurlijke besluitvorming: zijn besluitvormingsprocedures en formats voor adviesnota's en raadsvoorstellen hierop aangepast?

¹ In: 'We gooien het de inspraak in' Een onderzoek naar de uitgangspunten voor behoorlijke burgerparticipatie, 2009

- III. Wat zijn de ervaringen met de nieuwe manier van werken en zijn de beoogde verbeteringen bereikt?

2.2 Onderzoeksaanpak

Het onderzoek is uitgevoerd door het bestuderen van de relevante documentatie, door het bijwonen van vergaderingen van de dorpsplatform en door het houden van interviews met vertegenwoordigers van alle dorpsplatforms, met de portefeuillehouder en met de betrokken ambtenaren. Van alle interviews zijn verslagen opgesteld die voor hoor en wederhoor zijn aangeboden. In bijlage 1 is een nadere uitwerking van de onderzoeksaanpak opgenomen.

3 Conclusie

Centrale vraag is in hoeverre de gemeente Woensdrecht de voorwaarden gecreëerd heeft die nodig zijn om de dorpsplatforms de gelegenheid te bieden om namens de inwoners invloed te kunnen uitoefenen op de gemeentelijke beleids- en beheersactiviteiten. Onze conclusie is dat dit in beperkte mate is gerealiseerd. Vooral de randvoorwaardelijke en instrumentele aspecten zijn ingevuld. De fundamentele vraag blijft of de gemeente daadwerkelijk voldoende toegevoegde waarde ziet in deze vorm van burgerparticipatie. Uit de interviews en enquête concludeert de commissie dat het draagvlak binnen de gemeentelijke organisatie erg smal is. Ondanks dat veel energie is gestoken in de evaluatie en het benutten van ervaringen om wijzigingen door te voeren, is de essentie van de boodschap uit de evaluatie onvoldoende vertaald naar verbeteringen voor de nieuwe werkwijze. Hiermee worden de diepere kernwaarden² zoals verwoord door de ombudsman niet ingevuld:

- Maak vooraf heldere keuzes over de invulling van het participatieproces;
- Wees oprecht geïnteresseerd in de inbreng van burgers en overtuig van de toegevoegde waarde van burgerparticipatie;
- Informeer burgers volledig gedurende het hele participatieproces.

4 Aanbevelingen

De aanbevelingen heeft de commissie onderverdeeld naar aanbevelingen over de invulling van burgerparticipatie en meer instrumentele aanbevelingen.

Ten aanzien van de invulling van burgerparticipatie:

1. Stel eerst de vraag of de gemeente wil en kan voldoen aan de drie kernelementen van burgerparticipatie. Indien het antwoord daarop niet overtuigend positief is, richt dan geen burgerparticipatie in en leg deze keuze uit. Wanneer wel wordt gekozen voor burgerparticipatie, organiseer dan een traject dat recht doet aan deze kernelementen. Daarbij hoort ook dat vooraf helder is welke beleids- of beheersvraagstukken onderwerp zijn van burgerparticipatie en op welk niveau van de participatieladder de betrokkenheid georganiseerd gaat worden.

² zie bijlage 2 voor een nadere uitwerking in 10 spelregels

2. Positioneer de verschillende vormen van burgerparticipatie helder ten opzichte van elkaar. Wees ook helder over rollen en bevoegdheden, zoals adviesbevoegdheid en budgetten, en zorg dat deze logisch op elkaar aansluiten. Beantwoord gezamenlijk met de dorpsplatforms de vraag hoe het proces van aanwenden van het budget voor initiatieven in het dorp ingericht wordt en of het kunnen beschikken over een budget past bij een adviesorgaan van de gemeente. Indien het dorpsplatform daardoor in de rol van beslissen (hoogste trede van de participatieladder) zou komen, dan moet een vorm worden gekozen die daar juridisch bij hoort.
3. Streef naar gelijkwaardige faciliteiten voor de verschillende adviesorganen; verschillen moeten transparant en verdedigbaar zijn. Anders kan onduidelijkheid of onbegrip (of zelfs een gevoel van onderlinge rangorde of concurrentie) ontstaan.
4. Breng de waardering voor de inzet en inbreng van inwoners tot uitdrukking. Hiermee wordt niet bedoeld dat alle inbreng gehonoreerd moet worden of dat presentievergoedingen verstrekt moeten worden, maar wel dat respectvol en zorgvuldig met hen wordt omgegaan.
5. Maak ook een duidelijke keuze rondom de ambtelijke invulling. De verbinding moet worden gelegd tussen de wensen, signalen en opvattingen van burgers enerzijds en de mogelijkheden en afwegingen vanuit de gemeente anderzijds. Daarbij is affiniteit voor dit onvermijdelijke spanningsveld en een zeker gezag en onafhankelijkheid essentieel: binnen de organisatie om - voor zover nodig- het belang van zorgvuldig omgaan met inbreng van burgers krachtig weg te zetten en bij de platforms/inwoners om het vertrouwen te kunnen opbouwen dat met hun inbreng zorgvuldig is omgegaan.

Ten aanzien van de instrumentele aspecten:

6. Hef de onduidelijkheid op die ontstaat doordat het collegelid en wijkagent zitting hebben in het platform maar er geen lid van zijn. Laat het platform nog alleen uit inwoners bestaan, maar regel wel dat een vast collegelid en de wijkagent beschikbaar zijn om (op verzoek) als gast bij het platform aan te schuiven.
7. Koppel de zittingsperiode los van de raadsperiode. Daarmee wordt voorkomen dat een platform in één keer een andere samenstelling krijgt, waardoor –bij een volledige wisseling- geen gebruik kan worden gemaakt van opgebouwde kennis en ervaring, en dat een ‘demissionaire’ periode ontstaat totdat nieuwe leden zijn benoemd.
8. Maak een keuze rondom de positie van de ambtelijk secretaris. Indien gekozen wordt voor een ambtelijk secretaris, schrap dan in de verordening de bepaling dat de secretaris de brieven vanuit het dorpsplatform mede ondertekent en zorg daarnaast voor continuïteit. Een andere optie is om met de dorpsplatforms te bespreken dat zij meer ruimte krijgen om zelf het secretariaat in te vullen.
9. Beperk het aantal lijsten (actielijst en dashboardlijst) en geef ruimte aan de dorpsplatforms voor een eigen indeling van vergaderingen.

Bovenstaande aanbevelingen hebben betrekking op de randvoorwaarden voor het functioneren van de dorpsplatforms. Daarnaast beveelt de Rekenkamercommissie aan dat de raad en het college bij het verstrekken van een evaluatieopdracht heldere kaders vaststellen met betrekking tot de vraagstelling alsmede het proces van de evaluatie.

5 Bestuurlijke reactie

Op 31 juli 2012 heeft het college het rapport 'onderzoek dorpsplatforms' ontvangen.

In uw begeleidende brief bij het rapport heeft u gevraagd om een reactie waarin opgenomen is op welke wijze de genoemde aanbevelingen in hun conceptrapport worden opgevolgd of indien de aanbevelingen niet of niet geheel worden opgevolgd, de motivering daarvan. Middels deze brief stelt de gemeente de rekenkamercommissie in kennis van hun voorlopig standpunt. Het is de wens van het college om alvorens een definitief standpunt in te nemen het rapport eerst te bespreken met de dorpsplatforms.

Om het geheel leesbaar te maken wordt voorafgaand aan de aanbevelingen een beknopte weergave van de aanbevelingen cursief weergegeven. Voor de volledige tekst van de aanbevelingen wordt verwezen naar uw conceptrapport.

Aanbevelingen ten aanzien van de invulling van de burgerparticipatie:

1. Maak duidelijke keuzes ten aanzien van de burgerparticipatie en welke beleid- of beheersvraagstukken hiervan onderwerp zijn.

Dit wordt geheel opgenomen in de kadernota burgerparticipatie 2012. Nader wordt dit in de uitvoeringsnotitie verder uitgewerkt in de vorm van processen, middelen, instrumenten en trainingen.

2. Positioneer de verschillende vormen van burgerparticipatie ten opzichte van elkaar en wees daarbij ook helder over rollen en bevoegdheden en zorg dat deze logisch op elkaar aansluiten. Beantwoord daarnaast gezamenlijk met de dorpsplatforms de vraag hoe het proces van aanwenden van het budget voor initiatieven in het dorp ingericht wordt en of het kunnen beschikken over een budget past bij een adviesorgaan van de gemeente.

Deze aanbeveling wordt gedeeltelijk overgenomen door het college.

Het helder positioneren van de verschillende vormen van burgerparticipatie worden ook opgenomen in de kadernota burgerparticipatie 2012. Nader wordt ook dit in de uitvoeringsnotitie verder uitgewerkt in de vorm van processen, middelen, instrumenten en trainingen.

Het ligt in de rede om de dorpsplatforms een geheel naar eigen inzicht te besteden budget te geven onder een algemene noemer als "verbetering van de leefbaarheid" of "wijk- en dorpsvernieuwing". Voor wat betreft het door de gemeente aan de dorpsplatforms te verstrekken budget dient dit uiteraard rechtmatig te zijn in financiële zin. Bezien moet worden op welke wijze de financiële verantwoording over de uitgaven vorm moet worden gegeven. Het definitieve standpunt van het college mag na overleg met het dorpsplatform en de gemeenteraad worden verwacht voor het einde van 2012. De uiteindelijke oplossing is er op gericht zijn dat de bemoeienis van de gemeente ten aanzien van de besteding van de budgetten van de dorpsplatforms tot een minimum beperkt zal worden, analoog aan de wens van de raad.

3. Streef naar gelijkwaardige faciliteiten voor de verschillende adviesorganen; verschillen moeten transparant en verdedigbaar zijn.

Deze aanbeveling wordt overgenomen door het college. Het klopt dat er momenteel verschillen zijn in de toegekende faciliteiten. Dit is historisch zo gegroeid. Voor het einde van het jaar zal onderzocht worden waar de verschillen zitten en of het reëel is deze voor alle adviesorganen gelijk te stellen.

In het rapport wordt door de commissie aangegeven dat hen opvalt dat de vrijwilligers van de buurtpreventieteams en de leden van de WMO-raad wel een etentje aangeboden krijgen en/of vaste vergoedingen ontvangen van de gemeente. Dit is gedeeltelijk onjuist. Er worden door de gemeente geen etentjes aangeboden. De leden van de WMO-raad ontvangen daarentegen wel vacatiegeld.

4. Breng de waardering voor de inzet en inbreng van inwoners tot uitdrukking en zorg dat hier respectvol en zorgvuldig mee om wordt gegaan.

Deze aanbeveling wordt overgenomen door het college. Het college heeft overigens niet de indruk dat er niet respectvol en zorgvuldig door gemeente en dorpsplatforms met de inbreng van inwoners wordt omgegaan. Voor zover het de organisatie betreft zal nogmaals gestimuleerd gaan worden om vragen vanuit de dorpsplatforms zorgvuldig en tijdig te behandelen. In het kader van de burgerparticipatie gaan er trainingen verzorgd worden waarbij ook aspecten aangaande het omgaan met inwoners behandeld worden.

5. Maak een duidelijke keuze rondom de ambtelijke invulling waarbij de verbinding gelegd wordt tussen de wensen, signalen en opvattingen van burgers enerzijds en de mogelijkheden en de afwegingen vanuit de gemeente anderzijds.

Het is het college niet helemaal duidelijk wat met deze aanbeveling wordt bedoeld. Het college wenst daarom verduidelijking ten aanzien van dit punt.

Aanbevelingen ten aanzien van instrumentele aspecten:

6. Zorg ervoor dat het dorpsplatform alleen nog uit inwoners bestaat en hef daarbij de onduidelijkheid op die ontstaat doordat het collegelid en de wijkagent zitting hebben in het platform maar er geen lid van zijn. Organiseer dat een vast collegelid en de wijkagent beschikbaar zijn om (op verzoek) als gast bij het platform aan te schuiven.

Deze aanbeveling zal worden overgenomen door het college. Dit zal gebeuren middels een aanpassing van de verordening tezamen met de overige aanpassingen. Voorgesteld wordt om behalve het collegelid en de wijkagent ook de ambtelijk vertegenwoordiger in de zaal plaats te laten nemen. Het draagvlak hiervoor wordt nog nader worden besproken met de dorpsplatforms.

7. Koppel de zittingsperiode los van de raadsperiode.

Deze aanbeveling zal worden overgenomen door het college en eveneens worden verwerkt in de verordening. Hierbij wordt wel de opmerking geplaatst dat er wel een maximum gesteld zal worden aan de zittingsperiode van de individuele leden van het dorpsplatform. Gedacht wordt aan een periode van vijf jaar met een eventuele verlenging met drie jaar.

8. Maak een keuze rondom de positie van de ambtelijk secretaris. Pas de verordening aan en schrap de bepaling dat de ambtelijk secretaris de brieven vanuit het dorpsplatform mede ondertekent en zorg daarnaast voor continuïteit. Bespreek met de platforms dat zij meer ruimte om zelf het secretariaat in te vullen.

Deze aanbeveling wordt gedeeltelijk overgenomen door het college. De verordening zal op het punt van de ondertekening van brieven worden aangepast. Met de dorpsplatforms zal de taakverdeling ten aanzien van secretariael werk worden besproken om de continuïteit te waarborgen.

9. Beperk het aantal lijsten (actielijst en dashboardlijst) en geef ruimte aan de dorpsplatforms voor een eigen indeling van de vergaderingen.

Deze aanbeveling wordt gedeeltelijk overgenomen door het college. Gekeken wordt of er voortaan met 1 lijst (dashboardlijst) gewerkt kan worden. De dorpsplatforms zouden dan zelf zorg kunnen dragen voor de verslaglegging (actielijst). De indeling van de vergaderingen is juist ingevoerd op verzoek van de dorpsplatforms zodat alle platforms min of meer uniform konden werken en dat in ieder geval de items van politie en gemeente bij elk dorpsplatform aan de orde komen. Indien de dorpsplatforms dit wensen, dan dit worden aangepast in overleg met de ambtelijk secretaris.

Wij hopen u voldoende te hebben geïnformeerd.

A.P.E. Baart MBA
secretaris

M.A. Fränzel
burgemeester

6 Nawoord van de Rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie heeft kennis genomen van de reactie van het college op de conceptrapportage van ons onderzoek dorpsplatforms.

Uiteraard is de commissie verheugd over het feit dat onze aanbevelingen door het college nagenoeg geheel worden overgenomen. Daarbij kunnen wij echter niet genoeg benadrukken dat allereerst de fundamentele vraag beantwoord dient te worden of de gemeente toegevoegde waarde ziet in deze vorm van burgerparticipatie. Niet voor niets staat dit centraal in onze conclusie. In de reactie van het college op onze aanbevelingen wordt niet op deze vraag ingegaan, maar wordt verwezen naar de kadernota burgerparticipatie. Essentieel is dat bij de totstandkoming van deze nota de toegevoegde waarde van de dorpsplatforms en de kernwaarden van burgerparticipatie worden uitgediept. Een nadrukkelijke betrokkenheid van de platforms bij het opstellen van deze kadernota ligt in de rede. De keuzes die daarin gemaakt worden dienen door de gehele organisatie te worden uitgedragen. Of om in managementtermen te praten: het dient onderdeel uit te maken van het “belief system”. De door het college genoemde trainingen kunnen hier zeker een wezenlijke bijdrage aan leveren.

Het college geeft aan dat de reactie een voorlopige reactie betreft en dat zij het rapport eerst met de dorpsplatforms willen bespreken. Als rekenkamercommissie ondersteunen wij de communicatie met de dorpsplatforms. Daarbij is het essentieel dat met name de diepere kernwaarden worden besproken en dat niet alleen instrumentele aspecten aan bod komen. De commissie raadt aan hier bij de opzet van de bespreking nadrukkelijk rekening mee te houden.

Voor wat betreft onze aanbeveling inzake de ambtelijke invulling verzoekt het college om verduidelijking. Hieraan geven wij uiteraard graag gehoor. Het functioneren van de dorpsplatforms steunt vanuit de gemeentelijke organisatie momenteel heel sterk op de ambtelijk secretaris. Zoals de functiebenaming al aangeeft betreft dit een secretariële ondersteuning. Dit is uiteraard van belang. Het goed functioneren van burgerparticipatie vraagt ons inziens ook ondersteuning op meer beleidsmatig niveau. Degene die deze rol invult moet de vaardigheid hebben om het proces, waarin inwoners vragen en adviezen formuleren waarop een reactie van de gemeente wordt verwacht, goed te laten verlopen. In dit onvermijdelijke spanningsveld is een ‘verbinder’ nodig die vertrouwen over en weer kan opbouwen. Om te organiseren dat tijdig en onderbouwd wordt gecommuniceerd en dat afspraken worden nagekomen, moet diegene redelijk autonoom en met enig gezag in de eigen organisatie kunnen opereren. Hieraan wordt naar onze momenteel te weinig invulling gegeven.

Tot slot wil de commissie nog haar dank uitspreken aan allen die, op welke manier dan ook, een bijdrage hebben geleverd aan dit onderzoek.

J.L. Doddema
Voorzitter Rekenkamercommissie.

Deel II Nota van bevindingen

1 Burgerparticipatie en dorpsplatforms

Voordat in de volgende hoofdstukken de drie onderzoeksvragen worden beantwoord, wordt in dit hoofdstuk eerst het theoretisch kader alsmede de onderzoekscontext beschreven. Hiermee wordt de ontwikkeling van de burgerparticipatie en de positie van het instrument dorpsplatforms binnen de gemeente Woensdrecht toegelicht. Dit alles om de beantwoording van de onderzoeksvragen vanuit het juiste perspectief te kunnen bezien.

1.1 Theoretische achtergrond

De mate waarin burgerparticipatie belangrijk gevonden wordt, hangt samen met de opvatting over de rollen van burgers in de democratie. In de traditionele opvatting heeft de volksvertegenwoordiging het primaat op de besluitvorming (de vertegenwoordigende of representatieve democratie). De gekozen volksvertegenwoordigers representeren de burgers en zijn gelegitimeerd om te beslissen. In de modernere opvattingen vertrouwen bestuurders minder op de legitimerende werking van de representatieve democratie alléén en zoeken zij, in aanvulling op het politieke proces, wegen om burgers meer te betrekken bij besluitvorming: de participatieve (actieve) democratie.

Burgerparticipatie sluit aan bij de opkomst van de participatieve democratie en omvat alle methoden om burgers bij gemeentelijk beleid te betrekken. De eerste generatie burgerparticipatie –inspraak van burgers– is ingevoerd in de jaren zestig van de vorige eeuw en inmiddels wettelijk verankerd in de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Inspraak houdt in dat burgers kunnen reageren op een vrijwel afgerond plan. Gaandeweg ontstond de behoefte aan het vergroten van de daadwerkelijke invloed van burgers. Dit leidde tot een tweede generatie burgerparticipatie: interactieve beleidsvorming. Het consulteren vindt daarbij zo vroeg mogelijk in het proces plaats, op een moment dat er nog ruimte bestaat om mee te denken.

In dit onderzoek naar de dorpsplatforms gaat het om de participatie op het moment dat er nog ruimte is om mee te denken. Burgerparticipatie kan dan worden gedefinieerd als:

“het proces waarbij gemeente, betrokken burgers en eventueel externe deskundigen via een open houding naar elkaar en een vooraf besproken aanpak samen vorm en inhoud geven aan (delen van) plannen of beleid. Het proces is gericht op het benutten van elkaars deskundigheid en het verhogen van draagvlak voor te nemen beslissingen.”³

Burgerparticipatie kan op diverse manieren worden ingericht. De dorpsplatforms zijn een structureel instrument voor burgerparticipatie. De moderne media en maatschappelijke ontwikkelingen, waardoor burgers minder bereid zijn zich langdurig te (ver)binden maar wel bereid zijn gericht en kortdurend mee te denken op voor hen interessante thema's, maken dat uit een steeds groter scala van instrumenten kan worden gekozen om burgerparticipatie in te richten.

³ Hendriks en Eijssermans, Burgerparticipatie, een praktische handleiding voor gemeenten, 2004, p 22

De Nationale Ombudsman⁴ stelt dat behoorlijke burgerparticipatie drie kernelementen heeft:

1. het is noodzakelijk dat de gemeente vooraf heldere keuzen maakt over de invulling van het participatieproces;
2. bestuurders en ambtenaren dienen daadwerkelijk geïnteresseerd te zijn in de inbreng van burgers en overtuigd te zijn van de toegevoegde waarde van burgerparticipatie;
3. de gemeente moet ervoor zorgen dat de burgers volledig geïnformeerd zijn en blijven gedurende het participatieproces.

Deze drie kernelementen zijn door de Nationale Ombudsman vertaald in tien spelregels.

Bij het vooraf bespreken van de aanpak en het maken van heldere keuzen over de invulling van het participatieproces gaat het enerzijds om het stadium waarin de betrokkenheid wordt gevraagd (bij de beleidsvoorbereiding, -bepaling, -uitvoering en/of evaluatie) en anderzijds om de mate van betrokkenheid. Dit laatste kan inzichtelijk worden gemaakt aan de hand van een zogenaamde participatieladder⁵ met verschillende 'treden' van betrokkenheid.

Een veel gebruikte indeling is:

- Trede 1: Informeren
- Trede 2: Raadplegen
- Trede 3: Adviseren
- Trede 4: Coproduceren
- Trede 5: (Mee)beslissen.

De eerste trede, informeren, is strikt genomen geen participatie; informeren is een eenzijdige actie die niet gericht is op het (laten) beïnvloeden van het gemeentelijk handelen.

Meer informatie over het rapport van de Nationale Ombudsman en over de participatieladder is opgenomen in bijlage 2.

1.2 Kadernota burgerparticipatie gemeente Woensdrecht

Gemeenten maken eigen keuzes rondom burgerparticipatie: welke doelen koppelen wij aan burgerparticipatie? Welke instrumenten zetten wij in? etc. Daarom is voor de context van dit onderzoek van belang welke keuzes de gemeente Woensdrecht heeft gemaakt. In de kadernota burgerparticipatie gemeente Woensdrecht (december 2006) zijn o.a. de criteria, kaders en randvoorwaarden beschreven. In de kadernota is te lezen:

“Burgerparticipatie of interactief werken is het vroegtijdig betrekken van inwoners en andere belanghebbenden bij de vorming van beleid en bij concrete uitvoeringsmaatregelen. Met burgerparticipatie wordt inzicht verkregen in de problemen, oplossingen, wensen, ideeën en ervaringen van de burgers. Dit inzicht zal leiden tot een adequaat en meer op de behoefte van de burger toegesneden beleid en uitvoering. Door burgerparticipatie krijgen de inwoners meer directe invloed op de ontwikkeling en uitvoering van het gemeentelijke beleid. Het beleidsproces wordt er transparanter en democratischer door. Dit alles kan bijdragen aan een beter begrip, meer betrokkenheid en een breder draagvlak bij de inwoners voor de gemeentelijke plannen.”

⁴ In: 'We gooien het de inspraak in' Een onderzoek naar de uitgangspunten voor behoorlijke burgerparticipatie, 2009

⁵ De basis voor de participatieladder is gelegd door de Amerikaanse bestuurskundige Arnstein in 1969

De gemeente Woensdrecht onderscheidt in de kadernota burgerparticipatie dezelfde niveaus van participatie als in de voorgaande paragraaf zijn genoemd:

- a. Informeren: het bestuur bepaalt zelf het beleid en stelt de betrokkenen op de hoogte. (NB: informeren is nog geen participatie)*
- b. Raadplegen: het bestuur bepaalt in hoge mate de politieke agenda en ziet betrokkenen als gesprekspartners. Bestuurders verbinden zich niet aan de resultaten ervan.*
- c. Adviseren: het bestuur stelt de politieke agenda op maar betrokkenen krijgen de gelegenheid om problemen en oplossingen aan te dragen. Het bestuur is niet gebonden en kan beargumenteerd afwijken.*
- d. Mee-ontwikkelen: bestuur en betrokkenen komen gezamenlijk een agenda overeen, waarna gezamenlijk naar oplossingen wordt gezocht. Het bestuur kan nog bij de uiteindelijke besluitvorming beargumenteerd afwijken van de inbreng van de deelnemers, maar hun commitment is veel zwaarder dan bij het participatieniveau adviseren.*
- e. Meebeslissen: het bestuur laat de ontwikkeling van en de besluitvorming over aan betrokkenen. Het bestuur neemt de resultaten over.”*

Als voorbeelden van vormen en instrumenten per niveau zijn vermeld:

- ad a. informatiebijeenkomsten, huis aan huis blad, campagnes, tentoonstelling, werkbezoeken*
- ad b. inspraakavonden, hoorzittingen, digital debat, enquêtes, prijsvragen, debatten, wijkbezoeken, klankbordgroep, spreekuur, interviews*
- ad c. adviesraden, wijkoverleggen, burgerinitiatief, beleidsplatform, ronde tafel gesprekken, expertgroep, burgerpanel*
- ad d. overleggroepen, projectgroepen, wijkoverleggen, beleidsplatforms*
- ad e. bindend referendum, wijkoverleg met budget.”*

De dorpsplatforms hebben het karakter van een adviescommissie en zijn volgens bovenstaand overzicht dus te positioneren op niveau (trede) c: adviseren. Maar ze hebben ook een eigen budget en daarmee een kenmerk van niveau e.

1.3 Geschiedenis dorpsplatforms Woensdrecht.

Sinds 2004 kent de gemeente Woensdrecht vaste commissies van advies voor het college, gericht op territoriale afstemming, coördinatie en samenwerking op het terrein van veiligheid en leefbaarheid. Deze commissies, die als ‘platforms’ worden aangeduid, bestaan vooral uit inwoners van het betreffende dorp. De term ‘buurtplatforms’ is in 2006 gewijzigd in “dorpsplatforms”. Ook de werkwijze en taakstelling zijn in die periode gewijzigd. Uit het onderzoek van november 2005-mei 2006 naar het functioneren van de buurtplatforms was gebleken dat enkele wijzigingen wenselijk waren. Het onderzoek heeft geleid tot de “Nota Onderzoek naar de werking van de buurtplatforms in de gemeente Woensdrecht”, die door het college is vastgesteld op 25 juli 2006.

Het instrument van de verordening was volgens het college een deugdelijk instrument gebleken. In 2006 is daarom de “Verordening op de buurtplatforms 2003” aangepast om een aantal zaken duidelijker te verankeren: de terugkoppeling van uitgezette actiepunten; de rol van de voorzitter en het budget. In het raadsvoorstel “Vaststellen verordening op de dorpsplatforms 2006” zijn de volgende wijzigingen verwoord:

- Voortaan is een inwoner uit het dorp voorzitter, in plaats van een collegelid. Dit werd als te krachtig ervaren, waardoor beleid vaak werd verdedigd en zelden bijgesteld;
- Enkele maatschappelijke organisaties kunnen op afroep of op eigen initiatief deelnemen. Uit de verordening blijkt dat het gaat om het algemeen maatschappelijk werk, de GGD en woningstichtingen of –verhuurders, die als niet-permanent lid zijn aangeduid. De verordening biedt duidelijkheid over de positie van wijkagent: deze heeft vast zitting in het platform;
- Het maximaal aantal leden van het platform van het grootste dorp Hoogerheide is verhoogd naar 10 leden; voor de overige dorpen is het maximum 8 leden;
- Uitnodigingen voor de vergadering van het dorpsplatform gaan ook naar gemeente-raadsleden;
- Om de vrijblijvendheid met betrekking tot het raadplegen van de dorpsplatforms te verminderen is de taak van het platform duidelijker weggezet: iedere wijziging, evaluatie of ontwikkeling van nieuw beleid op het gebied van veiligheid en leefbaarheid moet met het platform worden kortgesloten. Het platform formuleert een concreet advies dat aan het college wordt voorgelegd;
- Voortaan is een budget beschikbaar voor zaken op het gebied van veiligheid en leefbaarheid, onder door het college nader op te stellen regels. Deze regels verwijzen naar de toetsingscriteria die zijn opgenomen in de evaluatie van de buurtplatforms;
- Terugkoppeling over uitgezette actiepunten geschiedt tijdig, uiterlijk binnen 4 weken. In de verordening staat overigens dat terugkoppeling binnen een maand geschiedt;
- De werkingsduur is gewijzigd. Het platform werkt een half jaar door na het verstrijken van de zittingsduur van de raad.

In 2010 heeft opnieuw een uitgebreide evaluatie plaatsgevonden, waarop bij de beantwoording van de eerste deelvraag in hoofdstuk 2 wordt ingegaan.

2 Benutten van de ervaringen uit 2006-2010

2.1 Inleiding

Deelvraag I luidt: In hoeverre heeft het gemeentebestuur bij het vaststellen van de verordening 2010 rekening gehouden met de ervaringen in de periode 2006-2010? In dit hoofdstuk geeft de commissie inzicht in hoe die ervaringen zijn verzameld, wat de ervaringen waren en hoe deze zijn verwerkt.

Aan het einde van de periode 2006-2010 is de opzet en werking van het instituut dorpsplatforms op verschillende manieren geëvalueerd. Op 21 juli 2009 is een evaluatievergadering gehouden en in juni/juli 2010 zijn alle leden van de dorpsplatforms en de betrokken bestuurders geënquêteerd. De uitkomsten van deze enquête zijn verwerkt in een tabellenrapport, dat vervolgens tijdens een evaluatiebijeenkomst namens het college aan de dorpsplatforms is gepresenteerd. Van deze evaluatiebijeenkomst zou een verslag worden opgesteld, maar dat is, voor zover de Rekenkamercommissie heeft kunnen nagaan nooit gebeurd. Na de evaluatiebijeenkomst is de dorpsplatforms de mogelijkheid geboden om per e-mail punten aan te dragen. Volgens de dorpsplatforms hebben zij hier geen gebruik van gemaakt. Uiteindelijk zijn de uitkomsten van de enquête en de evaluatiebijeenkomst verwerkt in het rapport "Overgangsfase dorpsplatforms 2006-2010".

Op basis van het genoemde rapport is de nieuwe conceptverordening "Dorpsplatforms 2010" opgesteld. Dit concept is volgens de besluitvormingsformulieren driemaal besproken in het college: 14 september 2010, 19 oktober 2010 en 9 november 2010. In de besluitenlijsten van de betreffende vergaderingen is hiervan niets vastgelegd, waardoor de commissie niet kan vaststellen tot welke wijzigingen de behandeling van de nieuwe conceptverordening in het college heeft geleid en welke argumentatie daaraan ten grondslag heeft gelegen.

De gewijzigde conceptverordening is tot slot behandeld en vastgesteld in de raadsvergadering van 16 december 2010. Deze behandeling heeft nog wel geleid tot een amendement, waarin onder andere de volgende aanpassingen worden vastgesteld:

- De taken zijn uitgebreid (artikel 3). In de conceptverordening was opgenomen dat het platform gevraagd of ongevraagd kan adviseren over de beleidsvelden openbare orde en veiligheid, verkeer & vervoer en openbare ruimte. Het amendement breidt dit uit met het ongevraagd adviseren aan het college over zaken t.a.v. milieu, toerisme, recreatie en handhaving en aan het klantenpanel WMO over WMO-aangelegenheden.
- Naast een voorzitter wordt ook een vicevoorzitter door/uit de inwoners voorgedragen. In het voorstel was geregeld dat het afdelingshoofd BCV de voorzitter vervangt. Door het benoemen van een vicevoorzitter komt het afdelingshoofd pas in beeld als ook de vicevoorzitter is verhinderd. In diezelfde lijn ligt het schrappen van de bevoegdheid van het afdelingshoofd om de spreektijd van sprekers te beperken.
- Het college kon al verzoeken om een extra vergadering te houden. Het amendement leidt ertoe dat ook het dorpsplatform om een extra vergadering kan vragen.
- Na de laatste vergaderingen van de dorpsplatforms in 2011 moet een evaluatie van de verordening plaatsvinden.

Het amendement is door de gemeenteraad unaniem aangenomen en is verwerkt in de definitieve verordening "Dorpsplatforms 2010".

Door een beoordeling van de verschillende stukken en het houden van interviews heeft de Rekenkamercommissie beoordeeld in hoeverre bij de totstandkoming van de verordening "Dorpsplatform 2010" rekening is gehouden met de ervaringen uit de periode 2006-2010. De uitkomsten van deze beoordeling zijn hieronder thematisch weergegeven.

2.2 Communicatie en informatievoorziening.

Dit is het centrale thema van de evaluatie. Uit het rapport "Overgangsfase dorpsplatforms 2006-2010" komt naar voren dat 70% van de leden van de dorpsplatforms matig tevreden tot ontevreden is over de communicatie vanuit de gemeente. De commissie vindt het jammer dat dit niet verder is uitgewerkt, omdat nu onduidelijk blijft waar die ontevredenheid over de communicatie uit voortvloeit. Wordt het veroorzaakt doordat stukken te laat worden aangeleverd, of worden de dorpsplatforms niet volledig geïnformeerd? Uit de interviews met de dorpsplatforms blijkt dat de ontevredenheid met name was gebaseerd op de onvolledigheid van de informatievoorziening, maar ook de tijdigheid speelde een rol.

Uit de evaluatie komt vanuit de dorpsplatforms een grote betrokkenheid naar voren, maar qua tevredenheid wordt lager gescoord. Dat betreft zowel de eigen inbreng als de waardering vanuit het dorp en de gemeente. Zo voelt één op de drie leden van de dorpsplatforms zich helemaal niet, of onvoldoende gewaardeerd door de gemeente. Dit beeld is afkomstig van alle dorpsplatforms.

Als redenen worden daarbij genoemd:

- het ontbreken van een reactie van de gemeente op het werk van de dorpsplatforms,
- de lange duur van de besluitvorming,
- het niet nakomen van afspraken door de gemeente,
- het gevoel dat men door de gemeente niet serieus wordt genomen.

Ruim de helft van de leden is niet tevreden over de behaalde resultaten, waarbij als redenen zijn genoemd: lange besluitvorming, pareren van wensen van het platform door de gemeente en trage werkwijze. Als tips zijn meegegeven het sneller anticiperen op vragen en het vaker advies vragen aan de platforms.

In de conclusie van het rapport "Overgangsfase dorpsplatforms 2006-2010" wordt vervolgens nieuwe informatie opgenomen over de clustering van de vergaderingen van de verschillende dorpsplatforms. De ideeën over de nieuwe werkwijze volgen naar onze mening niet automatisch uit de uitkomsten van de enquête. In het rapport wordt ook gebruik gemaakt van de inbreng tijdens de evaluatieavond, maar door het ontbreken van een verslag is het voor de commissie niet te achterhalen wat daarin besproken is.

De uiteindelijke aanbevelingen zijn instrumenteel van aard. Zo wordt voorgesteld de vergaderingen meer te spreiden en worden voorstellen gedaan over de behandeling van de actielijst. Daarmee wordt naar onze mening slechts een deel van de oorzaken weggenomen. De aanbevelingen uit het rapport zijn niet één op één ingevoerd maar komen gewijzigd terug in de nieuwe werkwijze (zie ook bijlage 3).

2.3 Taakveld dorpsplatforms.

Uit de evaluatie komt duidelijk naar voren dat de dorpsplatforms de grootste belangstelling hebben voor de onderwerpen “verkeer en vervoer” en “speeltuintjes en verbeteren woonomgeving”. Dit zijn beide ook onderwerpen die direct het woongenot raken. De commissie vraagt zich daarbij af of de belangstelling van de dorpsplatforms uitgaat naar beleidsplannen, of naar de uitvoering. Iets lager scoren “sociale aspecten zoals de WMO” en de wijkschouw. Het onderwerp “prioriteiten van de politie” scoort laag.

De aanbeveling uit het rapport richt zich vervolgens op het meer betrekken van de dorpsplatforms bij de “voorkant” van nieuw beleid. Daarbij wordt in het rapport de vraag gesteld of “veiligheid en leefbaarheid” als taakveld voor de platforms gehanteerd moet blijven.

Per saldo is in de nieuwe verordening de formulering van het taakveld van het platform gewijzigd van “veiligheid en leefbaarheid in de meest ruime zin”(2006) in “veiligheid, verkeer & vervoer en openbare ruimte”. In het voorstel was al opgenomen dat het platform daarover gevraagd of ongevraagd kan adviseren. Het amendement breidt dit uit met het ongevraagd adviseren aan het college over zaken t.a.v. milieu, toerisme, recreatie en handhaving en aan het klantenpanel WMO (inmiddels: Adviesraad WMO) over WMO-aangelegenheden.

2.4 Inbreng gemeente en overige instanties

Uit de enquête komt naar voren dat de leden van de dorpsplatforms tevreden zijn over de secretariële ondersteuning, de inbreng van het collegelid en de inbreng van de inhoudelijk ambtenaar. In het rapport “Overgangsfase dorpsplatforms 2006-2010” wordt echter vervolgens gesteld dat de ontevredenheid over de relatie met de gemeente wordt veroorzaakt door de rol van het collegelid en de wijkagent. Over deze rollen bestaat onduidelijkheid: het collegelid heeft te weinig toegevoegde waarde en de rol van de wijkagent heeft te weinig inhoud.

De aanbevelingen betreffen de opdeling van de vergadering in blokken, met een apart blok voor de wijkagent en een apart blok voor het collegelid, zodat de verschillende rollen duidelijk naar voren komen. Hierdoor zou de communicatie ook verbeteren. De relatie tussen de wijze van vergaderen en het tijdig en volledig informeren is de rekenkamercommissie niet duidelijk. In de verordening 2010 zijn uiteindelijk het algemeen maatschappelijk werk en de GGD geschrapt als niet-permanente deelnemers; alleen woningstichtingen nemen nog op afroep of eigen initiatief deel.

2.5 Visie

Het onderdeel “visie op de toekomst” beperkt zich in het rapport “Overgangsfase dorpsplatforms 2006-2010” tot enkele praktische aspecten als het aantal vergaderingen, de locatie en de onkostenvergoeding. Dit zijn aspecten die instrumenteel van aard zijn en volgens de commissie niets zeggen over een visie op de toekomst. Juist die visie zou de basis van het functioneren van de dorpsplatforms moeten zijn.

2.6 Budget

Uit de enquête komt naar voren dat het beschikbare budget volgens de dorpsplatforms niet van invloed is op het functioneren van het dorpsplatform. In de verordening 2010 is de bepaling opgenomen dat het budget uitsluitend kan worden aangewend voor zaken welke raakvlak hebben met de taakvelden van de dorpsplatforms. De bepaling uit 2006 dat dit onder nader door het college te stellen regels plaatsvindt is bij de aanpassing van 2010 vervallen. Uit het interview met de betrokken ambtenaren is gebleken dat geen nadere regels zijn gesteld. Nieuw in de verordening 2010 is de bepaling dat de ambtelijk secretaris zorgt voor het beheer van het budget.

Strikt gezien past het kunnen aanwenden van budget voor initiatieven door of vanuit het dorpsplatform niet binnen de in de verordening opgenomen taakstelling van de dorpsplatforms (art. 3). Zij hebben immers een adviserende rol richting het college. Opmerkelijk is in dat kader dat in de wervingsfolder voor nieuwe leden voor de dorpsplatforms de zinsnede is opgenomen dat de dorpsplatforms over een eigen budget beschikken. Het gebruik van de term “beschikken” is in dit kader niet juist en kan verkeerde verwachtingen wekken. Overigens hechten dorpsplatforms wel aan de mogelijkheid om financieel bij te dragen aan zaken in hun dorp die zij belangrijk vinden. Naast het kunnen realiseren van ‘quick wins’ draagt dit bij aan een positieve beeldvorming over het dorpsplatform.

2.7 Overige zaken

Naast de hiervoor genoemde aspecten komen uit de beoordeling van het proces van de totstandkoming van de verordening in 2010 nog de volgende zaken naar voren:

- De enquête van juni/juli 2010 is uitgevoerd door twee medewerkers die nauw betrokken zijn bij het functioneren van de dorpsplatforms, namelijk het Afdelingshoofd Beheer Collectieve Voorzieningen en de ambtelijk secretaris van de dorpsplatforms. Om een zo objectief en onafhankelijk mogelijk beeld te verkrijgen, had er voor gekozen kunnen worden om de enquête uit te laten voeren door medewerkers die geen relatie hebben met het functioneren van de dorpsplatforms.
- Uit de door de Rekenkamercommissie gehouden interviews met de dorpsplatforms blijkt dat de evaluatieavond van juli 2010 wisselend is ervaren. Degenen die de avond minder zinvol vonden, gaven aan dat enkele leden van het platform zich niet herkenden in de conclusies, dat te snel gekozen werd voor de verdediging in plaats van de open dialoog, dat de omvang van de groep te groot was of dat de locatie (de raadszaal) niet optimaal is voor dit type bijeenkomst. Het feit dat geen verslag is opgesteld wordt als een gemiste kans bestempeld. Over het verloop van de evaluatie kwam uit verschillende interviews naar voren dat de dorpsplatforms het vervelend hadden gevonden dat de evaluatie zich op een gegeven moment toespitste op het functioneren van één ambtenaar; het afdelingshoofd BCV en de portefeuillehouder hebben dit niet zo ervaren.

- De installatie van de nieuwe dorpsplatforms heeft op 18 november 2010 plaatsgevonden. Dat is voordat de nieuwe verordening door de gemeenteraad is vastgesteld. Ook is de flyer voor de werving van leden opgesteld en verspreid vóór de vaststelling van de nieuwe verordening. De inhoud van de flyer komt hierdoor niet meer overeen met de door de gemeenteraad aangenomen verordening.
- Het is de commissie en de dorpsplatforms onduidelijk waarom de zittingsduur van de leden van de dorpsplatforms is gekoppeld aan de raadsperiode (+ 6 maanden).
- Uit de interviews met de dorpsplatformleden kwam naar voren dat communicatie rondom de wisseling van het oude naar de nieuwe samenstelling van de dorpsplatforms als onzorgvuldig is ervaren. Zo zijn de platforms een halfjaar demissionair geweest en konden in die periode niet over hun budget beschikken, kregen nieuwe leden na aanmelding maandenlang geen informatie en voelden oude leden zich niet gewaardeerd en “aan de kant gezet”.

2.8 Subconclusie.

Deelvraag I luidt: In hoeverre heeft het gemeentebestuur bij het vaststellen van de verordening 2010 rekening gehouden met de ervaringen in de periode 2006-2010?

Op basis van de bevindingen concludeert de rekenkamercommissie dat bij het vaststellen van de verordening weliswaar rekening is gehouden met de ervaringen, maar dat dit voornamelijk instrumentele aspecten betreft en dat onvoldoende aandacht is gegeven aan de dieperliggende kernwaarden van een adequate burgerparticipatie.

3 Inbedding in de politiek-bestuurlijke besluitvorming

Deelvraag II luidt: In welke mate zijn de dorpsplatforms ingebed in de politiek-bestuurlijke besluitvorming?

Uit de evaluatie van 2010 is duidelijk naar voren gekomen dat de informatievoorziening vanuit de gemeente naar de dorpsplatforms verbetering behoeft. Het is daarbij van belang dat de ambtenaren zich bewust zijn van de rol van de dorpsplatforms en dat het management dat ook uitdraagt. Daarnaast dient de informatievoorziening aan de dorpsplatforms en de adviesrol van de platforms te zijn geborgd in de processen, procedures en formats van de gemeente.

3.1 College

In het besluitvormingsformulier, dat wordt gebruikt om adviezen/voorstellen aan het college aan te bieden, is een ruimte opgenomen waarin moet worden aangegeven of de dorpsplatforms al dan niet bij het betreffende document betrokken zijn geweest. Uiteraard is dit geen garantie dat de raadpleging ook daadwerkelijk plaatsvindt, maar het zorgt in ieder geval voor bewustwording en het niet raadplegen van de dorpsplatforms moet worden onderbouwd. Het is daarbij aan het college of zij daar genoeg mee neemt. In het proces is geen controle op de inhoudelijke verwerking van de adviezen van de dorpsplatforms opgenomen.

3.2 Raad

In tegenstelling tot de procedure bij collegevoorstellen wordt voor raadsvoorstellen niet afgedwongen dat moet worden aangegeven of de dorpsplatforms al dan niet betrokken zijn geweest bij het betreffende stuk. Waarom deze keuze is gemaakt, is de commissie tijdens het onderzoek niet duidelijk geworden.

3.3 Ambtelijke organisatie

In de evaluatie van juni 2010 is door de dorpsplatforms aangegeven dat zij zich niet serieus genomen voelden, onder andere doordat actiepunten lang open bleven staan en men niet (tijdig) werd geïnformeerd. Volgens de betrokken ambtenaren en de portefeuillehouder is dit sinds de nieuwe verordening verbeterd doordat vanuit het managementteam (MT) van de gemeente aandacht is gevraagd voor de afdoening van vragen en actiepunten inzake de dorpsplatforms. De verantwoordelijkheid voor de afdoening is bij de betreffende ambtenaar gelegd en niet (langer) bij de ambtelijk secretaris van de dorpsplatforms. Ook de betere spreiding van de vergaderingen heeft er volgens de geïnterviewde ambtenaren toe geleid dat niet langer sprake is van een piekbelasting, maar van een betere spreiding van de werklast en een meer continue aandacht.

Een andere ontwikkeling die heeft gezorgd voor een betere en snellere communicatie richting de dorpsplatforms is de invoering van thema-avonden. Op deze avonden wordt vanuit de gemeente informatie verstrekt aan de dorpsplatforms. Dit zorgt voor een direct contact tussen de verantwoordelijke ambtenaren en de dorpsplatforms, hetgeen voor een verbetering in de

communicatie heeft gezorgd. Dit wordt zowel vanuit de gemeente als vanuit de dorpsplatforms zo ervaren.

Uit de interviews met de platforms bleek dat zij bezorgd zijn over de kwetsbaarheid van de positie van de ambtelijk secretaris. De ambtelijk secretaris onderhoudt alle contacten voor alle platforms. In de verordening (art. 9.2) is opgenomen dat de ambtelijk secretaris bij afwezigheid wordt vervangen, maar dit is in de praktijk niet geregeld; althans, de platforms ervaren dat zaken blijven liggen indien de ambtelijk secretaris afwezig is.

De commissie is de bepaling in de verordening opgevallen dat alle stukken die uitgaan van het platform worden ondertekend door de voorzitter en de ambtelijk secretaris. In de praktijk worden brieven van het platform niet (altijd) door de ambtelijk secretaris ondertekend.

3.4 Participatieladder

Dit is een hulpmiddel om te bepalen of een bepaald thema binnen de taakvelden van de dorpsplatforms valt en zo ja, welk niveau van participatie van toepassing is. Wanneer de platforms vanuit de gemeente om advies worden gevraagd, dan moet deze keuze door de betrokken ambtenaar worden gemaakt. Ook de platforms kunnen de participatieladder gebruiken bij hun keuze om al dan niet ongevroegd over een bepaald onderwerp te adviseren. De participatieladder ziet er als volgt uit:

Onderwerpen	Zelf organiseren	Meedenken	Coproductie	Adviseren	Raadplegen
Veiligheid:					
Veilige woon- en leefomgeving					
Verloedering					
Veilige leefbare wijken					
Jeugd					
Overlast jongeren (alcohol en drugs)					
Veiligheid rondom school					
Verkeer & Vervoer:					
Verkeersveiligheid					
Wegen					
Parkeren					
Openbaar vervoer					
Snelheid					
Sluipverkeer					
Verkeersveiligheid scholen					
Openbare ruimte:					
Jops en MFC's (jongeren)					
Speelvoorzieningen					
Wijkschouw					

Bij de beoordeling van de participatieladder valt op dat deze bestaat uit de drie taakvelden die op voorstel van het college in de verordening zijn opgenomen, met daarbij een verdere uitwerking in onderwerpen. De taakvelden die door de gemeenteraad via het amendement aan het besluit zijn toegevoegd ontbreken.

Een definitie van de verschillende niveaus ontbreekt, waardoor deze voor meerdere uitleg vatbaar zijn. Dat geldt ook voor de onderwerpen, waarbij verschillende onderwerpen elkaar (lijken te) overlappen.

In het nieuwsbericht bij de installatie van de dorpsplatforms is de participatieladder afgebeeld met de niveaus die in de kadernota burgerparticipatie gemeente Woensdrecht zijn vermeld. Een vergelijking levert het volgende beeld op:

<i>Participatieladder uit de kadernota/ het nieuwsbericht</i>	<i>Participatieladder voor de dorpsplatforms (eindversie)</i>
	- zelf organiseren
- (mee)beslissen	- meedenken
- coproduceren (mee-ontwikkelen)	- coproductie
- adviseren	- adviseren
- raadplegen	- raadplegen
- informeren	

De reden van de afwijking tussen beide versies is de commissie niet duidelijk geworden. Mogelijk is in de uiteindelijke ladder abusievelijk de term ‘meedenken’ gebruikt in plaats van ‘(mee)beslissen’. Eerder is al vermeld dat de trede ‘informeren’ strikt genomen geen participatie is; dit kan een verklaring zijn voor het ontbreken van deze stap in de eindversie. Daar staat tegenover dat uit de evaluatie was gebleken dat juist de wijze van communiceren vanuit de gemeente als matig tot onvoldoende werd ervaren door de dorpsplatforms en dat dit vooral werd ingegeven doordat de informatieverstrekking (te) vaak niet tijdig of onvolledig was. Daarnaast zijn de thema-avonden ingevoerd om de dorpsplatforms over verschillende onderwerpen te informeren. Dit hadden argumenten kunnen zijn om de trede ‘informeren’ wel in de ladder op te nemen, zodat hier bij de ambtelijke toepassing van de ladder mogelijk meer aandacht voor geweest zou zijn.

In hetzelfde nieuwsbericht wordt aangegeven dat de participatieladder als leidraad zal gaan dienen om te bepalen of onderwerpen behandeld zullen worden door de dorpsplatforms en op welke wijze dit dan gaat gebeuren.

3.5 Subconclusie

Deelvraag II luidt: In welke mate zijn de dorpsplatforms ingebed in de politiek-bestuurlijke besluitvorming?

Het antwoord op deze deelvraag varieert naar gelang het orgaan:

- voor het college is de aandacht voor het dorpsplatform geborgd in het besluitvormingsformulier;
- in de opbouw van het raadsvoorstel is geen vaste plek ingeruimd voor aandacht voor de dorpsplatforms;

- de inbedding in de ambtelijke organisatie is verbeterd door de betere spreiding van de vergaderingen en doordat de verantwoordelijkheid voor de afdoening van actiepunten en het onderhouden van de contacten daarover met de platforms bij de betreffende ambtenaren is gelegd. Daar staat tegenover dat in de interviews door de platforms is aangegeven dat, hoewel verbeterd, de terugkoppeling nog niet altijd tijdig of volledig plaats vindt; ook hebben zij voorbeelden genoemd van onderwerpen waarover de dorpsplatforms in hun beeldvorming vooraf geïnformeerd zouden moeten zijn maar waarin dit niet of onvoldoende is gebeurd. Het vooraf helderheid geven over het niveau van participatie en het tijdig inplannen van ruimte voor de wisselwerking met de dorpsplatforms lijkt nog geen gemeengoed binnen de ambtelijke organisatie.

Ondanks dat het instituut inmiddels 8 jaar functioneert is het nog niet ingebed in alle lagen van de politiek-bestuurlijke organisatie. Hierdoor is een belangrijke randvoorwaarde voor een adequate burgerparticipatie niet ingevuld.

4 De ervaringen met de nieuwe manier van werken

Deelvraag III luidt: Wat zijn de ervaringen met de nieuwe manier van werken en zijn de beoogde verbeteringen bereikt?

De nieuwe verordening is op 1 januari 2011 in werking getreden en in het amendement is opgenomen dat na de laatste vergaderingen van de dorpsplatforms in 2011 een evaluatie van de verordening zal plaatsvinden. Deze opdracht vanuit de raad was bij de geïnterviewde ambtenaren niet bekend. Vanuit de gemeente wordt sinds 2009 jaarlijks weliswaar een evaluatiebijeenkomst met de dorpsplatforms georganiseerd, maar deze vindt plaats vanuit het college. Deze evaluatiebijeenkomst kan volgens de portefeuillehouder niet als de door de gemeenteraad opgedragen evaluatie worden gezien. Over de inhoud en opzet van de evaluatie heeft geen afstemming met de gemeenteraad plaatsgevonden.

Met de beantwoording van deze derde deelvraag willen we een bijdrage leveren aan de door de gemeenteraad opgedragen evaluatie. De evaluatiebijeenkomst in januari 2012 en deze onderzoeksvraag zijn hiermee complementair.

4.1 Uitbreiding taakvelden

Uit de interviews met de dorpsplatforms komt naar voren dat de initieel gedefinieerde taakvelden als (te) beperkt werden ervaren en dat de platforms tevreden zijn met de door de gemeenteraad aangebrachte verruiming. Vanuit het college en de ambtenaren wordt deze verruiming niet toegejuicht. Aangegeven wordt dat in voorkomend geval op de ongevraagde adviezen wordt gereageerd, maar dat het ongevraagd adviseren niet zal worden gestimuleerd. Dit vanuit de gedachte dat de gemeente haar rol moet kunnen waarmaken en bij een uitgebreid taakveld dreigt dat door de veelheid van onderwerpen in het gedrang te komen.

Een specifiek onderdeel van de uitbreiding van de taakvelden is het ongevraagd adviseren aan de WMO-adviesraad. Uit de interviews met de dorpsplatforms blijkt dat hier in het afgelopen jaar geen gebruik van is gemaakt. Wel zijn de eerste voorzichtige stappen gezet om tot een samenwerking te komen, maar deze verloopt nog stroef.

Vergelijkbaar met de relatie tussen de dorpsplatforms en de WMO-adviesraad is de relatie tussen de dorpsplatform en de buurtpreventieteams. Deze teams zijn sinds enige tijd in alle kernen van de gemeente actief. Uit de interviews met de dorpsplatforms blijkt dat er een goede wisselwerking is tussen de dorpsplatforms en de buurtpreventieteams. Deze wisselwerking is van groot belang aangezien er een overlap kan ontstaan tussen beide instanties. Denk daarbij aan de wijkshouder van de dorpsplatforms en de meldingen die op dat gebied vanuit de buurtpreventieteams komen.

4.2 Aantallen adviezen

Volgens de verordening bestaat de taak van de dorpsplatforms uit het gevraagd en ongevraagd adviseren van het college. Vanuit die optiek is onderzocht hoeveel adviezen in 2011 zijn gegeven. Hieruit komt een heel divers beeld naar voren.

Volgens de ambtelijk secretaris zijn vijf adviezen ontvangen. Van deze vijf wordt er één door één van de dorpsplatforms genoemd. Wellicht dat vanuit de gemeente deelname aan de thema-avonden ook als advies wordt beschouwd. Volgens de ambtelijk secretaris is over nog drie onderwerpen advies gevraagd, maar niet ontvangen. De betreffende onderwerpen zijn ook niet door de dorpsplatforms genoemd. Door verschillende dorpsplatforms worden nog enkele aspecten genoemd waarover ongevraagd advies is gegeven. Inzake de extra taakvelden die door de gemeenteraad zijn toegevoegd zijn volgens de ambtelijk secretaris geen ongevraagde adviezen verstrekt.

Over het strooi beleid en de toekomst van de MFC's is door de voorzitters van de dorpsplatforms een gezamenlijk brief naar het college en de gemeenteraad gestuurd. Over beide onderwerpen waren de dorpsplatforms niet om advies gevraagd. Volgens de portefeuillehouder vallen beide onderwerpen ook niet binnen de taakvelden van de dorpsplatforms. Dat is opmerkelijk aangezien in de participatieladder de MFC's expliciet als onderwerp worden genoemd en ook het strooi beleid valt in onze optiek onder de onderwerpen die in de participatieladder worden genoemd: verkeersveiligheid en (verkeers-)veiligheid rondom de scholen. Voor wat betreft het strooi beleid heeft het Afdelingshoofd BCV aangegeven dat dit een uitvloeisel is van de kerntakendiscussie en dat de dorpsplatforms daarbij wel betrokken zijn geweest.

4.3 Blokindeling, actielijst en dashboardlijst

4.3.1 Samenloop

De agenda voor de openbare vergaderingen, waarbij het collegelid en de wijkagent eveneens aanwezig zijn, wordt opgebouwd volgens een vaste blokindeling.

- In blok 1 wordt geïnventariseerd of bezoekers gebruik willen maken van het spreekrecht voor de onderwerpen: verkeer en vervoer, openbare ruimte en veiligheid. Ook worden binnen dit blok de actielijst en de dashboardlijst vastgesteld. De actielijst bevat de acties die zijn afgesproken in de vorige vergadering. De dashboardlijst geeft de stand van zaken aan van de lopende zaken (nog openstaande afspraken uit de vorige en voorgaande vergaderingen);
- Blok 2 en 3 bestaat uit de politie- respectievelijk collegezaken;
- Blok 4 zijn de lopende en nieuwe zaken van het platform, binnen de drie onderwerpen: verkeer en vervoer, openbare ruimte en veiligheid.

De drie onderwerpen, waarover het college advies vraagt aan het platform, komen in meerdere blokken aan de orde. Eerst komt de voortgang bij het vaststellen van de actielijst en de dashboardlijst aan de orde; vervolgens inhoudelijk bij blok 4 en, afhankelijk van de onderwerpen vanuit politie en college, mogelijk ook bij de blokken 2 en 3. Dit kan tot een wat rommelig verloop van de vergadering leiden, omdat het lastig is om af te bakenen wat wanneer besproken wordt en om te voorkomen dat herhaling ontstaat.

De ambtelijk secretaris stelt de agenda voor deze vergaderingen op aan de hand van de vaste blokindeling en legt deze voor aan het platform voor reactie. In deze blokindeling ontbreken de onderwerpen waarover het platform ongevraagd mag adviseren.

4.3.2 Tijdigheid afdoening actielijst.

De bepaling uit de vorige verordening dat de gemeente uiterlijk binnen een maand de voortgang van de actiepunten terugkoppelt, is in de nieuwe verordening vervallen. In de nieuwe werkwijze wordt per actie een termijn afgesproken. Volgens de geïnterviewde ambtenaren en de portefeuillehouder is de tijdige afdoening van de actielijst duidelijk verbeterd en worden de actiepunten nu binnen de afgesproken termijn afgehandeld. Ook de dorpsplatforms geven aan dat dit verbeterd is, maar de afgesproken termijn wordt niet altijd gehaald. De platforms hebben er begrip voor dat voor bepaalde actiepunten een langere termijn nodig is, maar de afgesproken termijn moet dan wel worden gehaald of er moet tijdig worden gecommuniceerd over de reden van de vertraging. Het gaat om het maken en nakomen van afspraken. Omgekeerd verwachten de platforms dat de gemeente begrip heeft voor de platforms en hen voldoende tijd geeft om tot een advies te komen. Dit kan vaak snel, maar in vakantieperiodes kan dat lastiger zijn. Eén dorpsplatform heeft enige weken voor en na de openbare vergaderingen overleg met de ambtelijk secretaris. Daarbij wordt onder andere de voortgang van de actiepunten besproken. Dit heeft volgens het dorpsplatform een positief effect op de tijdige afdoening. Vanwege de verwachte werklast wordt deze methode niet bij alle dorpsplatforms toegepast. Daarbij is het evenwel goed om te beseffen dat tussentijdse vragen over de voortgang van actiepunten ook tijd kosten, al is die niet direct zichtbaar.

4.4 Aard van vergadering (meningen peilen of informeren)

Voor wat betreft de vergaderingen van de dorpsplatforms ziet een grote meerderheid van de leden (17 van de 22) deze volgens de enquête uit juli 2010 als een mogelijkheid voor de inwoners om hun mening te laten horen. De overige 5 leden beschouwen de vergadering als een podium om te laten zien wat het platform heeft bereikt.

De interviews met de dorpsplatforms onderschrijven dit beeld. Op één platform na beschouwen de platforms de openbare vergadering als de gelegenheid om met de inwoners in contact te komen. Hier wordt dan ook bewust mee omgegaan door bijvoorbeeld de vergaderopstelling. Eén platform beschouwt de openbare vergadering als een eigen vergadering waar publiek bij aanwezig kan zijn, dat van het insprekrecht gebruik kan maken. Uit de door de Rekenkamercommissie bijgewoonde openbare vergaderingen blijkt dat bij de vergaderingen die worden beschouwd als communicatiemiddel met de burger, de opkomst (beduidend) hoger is. In het kader van burgerparticipatie lijkt de commissie dat een belangrijke indicatie.

Uit de interviews met de dorpsplatformleden komt naar voren dat het als vreemd wordt ervaren dat de dorpsplatforms in de openbare vergaderingen de antwoorden en reacties van de gemeente moeten melden. Dit terwijl er vertegenwoordigers van de gemeente aanwezig zijn die vaak de achtergronden veel beter kennen en daardoor de antwoorden beter kunnen uitleggen. Tijdens de door de Rekenkamercommissie bezochte openbare vergaderingen van de dorpsplatforms kwam deze constructie gekunsteld over. Deze wijze van werken heeft een relatie met de rollen van de verschillende partijen die zitting hebben in het dorpsplatform. In paragraaf 4.8. gaat de commissie daar dieper op in.

4.5 Vergaderfrequentie

De openbare vergaderingen van de dorpsplatforms vinden plaats in de maanden februari, mei en november. Deze verdeling is volgens de gemeente uit de evaluatie naar voren gekomen en door de dorpsplatforms ondersteund. In de praktijk wordt de verdeling als goed ervaren, waar het “gat” tussen de vergadering van mei en november wellicht iets zou kunnen worden verkleind. Naast de openbare vergaderingen houden alle platforms ook eigen, besloten, vergaderingen. Het aantal eigen vergaderingen varieert tussen de zes en tien vergaderingen per jaar. Het dorpsplatform Huijbergen zal vanaf 2012 het eerste halfuur van de eigen vergadering inruimen voor een inloop voor de inwoners. Hiermee wil het platform de binding met de inwoners nog verder vergroten.

4.6 Thema-avonden

Het invoeren van thema-avonden is niet nader onderbouwd in de documentatie die de Rekenkamercommissie heeft bestudeerd. Wel was in het rapport Overgangsfase dorpsplatforms 2006-2010 een idee geformuleerd om groepen in te richten rondom nieuwe beleidsontwikkelingen. Mogelijk dat met de thema-avonden voor een eenvoudigere variant daarop is gekozen.

De thema-avonden worden door de dorpsplatforms positief gewaardeerd. Ze dragen bij aan de informatiepositie van de platforms en aan de communicatie tussen ambtenaren en leden van de dorpsplatforms. Aandachtspunt is dat de avonden tijdig ingepland worden; ook moet de informatie niet te juridisch/technisch worden gebracht.

Hoewel de platforms het waarderen dat zij breder geïnformeerd worden, zodat zij bij eventuele vragen makkelijk contact kunnen leggen, juist kunnen doorverwijzen of de achtergrond kunnen schetsen, bestaat het risico op een ‘overload’ aan informatie. Belangrijk is daarom om de keuze van de thema’s vooraf te bespreken, zoals ook in het rapport overgangsfase werd gesuggereerd. Ook moet er oog zijn voor de thema’s en onderwerpen die de platforms bezig houden.

Voorbeelden daarvan zijn de plannen voor de gladheidsbestrijding en de multifunctionele accommodaties, waarvoor de voorzitters van de platforms via gezamenlijke brieven aandacht hebben gevraagd.

4.7 Budget

De gemeente heeft voor ieder dorpsplatform een budget beschikbaar. Dit budget wordt jaarlijks aangevuld met een bedrag dat deels vast is en deels is gekoppeld aan het aantal inwoners van het betreffende dorp. Het budget is bedoeld voor:

1. Onkostenvergoeding:
Binnen dit budget mogen de leden van de platforms tot maximaal € 250,- per platform aan onkosten declareren;
2. Bijdragen aan activiteiten/organisaties die passen binnen de drie taakvelden die in de verordening zijn opgenomen.

4.7.1. Onkostenvergoeding

Dit budget is bestemd voor onkostenvergoeding voor leden van het platform. Enerzijds is dit bedoeld voor reiskosten om bijvoorbeeld bijeenkomsten van de Vereniging voor Kleine Kernen te kunnen bezoeken; anderzijds voor print- en kopieerkosten.

Uit de enquêtes bleek dat bijna de helft van de leden van de platforms een onkostenvergoeding belangrijk vindt. Uit de interviews bleek dat de platforms het unaniem belangrijker vinden dat zij jaarlijks een activiteit (etentje) voor de eigen leden kunnen organiseren in het kader van teambuilding en als waardering voor de geleverde inspanningen. Zij willen het budget voor de onkostenvergoeding daarvoor liever aanwenden. Formeel valt dit buiten de kaders waar het budget voor is bedoeld.

De gemeente wil graag dat burgers zich inzetten in het kader van burgerparticipatie en leefbaarheid binnen hun dorp of gemeente. Actieve burgers doen dit op verschillende manieren; naast de dorpsplatforms gaat het ook om bijvoorbeeld de WMO-raad en de buurtpreventie-teams. Deze inzet verdient waardering. Uit de interviews is gebleken dat deelname in de platforms een forse tijdsinvestering vraagt. Ook krijgen de leden te maken met verschillende opvattingen van inwoners en tegenstrijdige belangen, die een zorgvuldige afweging en standpuntbepaling soms lastig maken. Uit de evaluatie in 2010 bleek dat bijna de helft van de platformleden zich onvoldoende of niet gewaardeerd voelden. Daarvoor werden verschillende redenen aangevoerd, die ieder op zich aandacht verdienen. Aanvullend kan een blijk van waardering helpen om dat gevoel te verminderen. Het valt buiten dit onderzoek om een vergelijking te maken met andere adviesraden of vrijwilligersgroepen, maar de commissie is opgevallen dat de vrijwilligers van de buurtpreventieteams en de leden van de WMO-raad wel een etentje aangeboden krijgen en/of vaste vergoedingen ontvangen van de gemeente. Het lijkt de commissie een eenvoudig maar belangrijk gebaar om ook de waardering voor de leden van de platforms uit te drukken in een activiteit of het beschikbaar stellen van een (beperkt) bedrag specifiek hiervoor.

4.7.2 Bijdragen voor initiatieven vanuit de dorpsplatforms

De verordening regelt dat het budget beschikbaar is “ten behoeve van initiatieven welke door of vanuit het dorpsplatform worden ontwikkeld. Het budget kan uitsluitend worden besteed aan zaken welke raakvlak hebben met het taakveld van de dorpsplatforms. Het college is verantwoordelijk voor het budget. Het budget wordt beheerd door de ambtelijk secretaris.” Platforms kunnen een voorstel voor besteding indienen bij de ambtelijk secretaris. In 2011 werden alle voorstellen van de platforms getoetst door de ambtelijk secretaris en vervolgens aan het college voorgelegd. Om een efficiëntere werkwijze mogelijk te maken, heeft het college een nieuwe werkwijze voorbereid. Aan de hand van een zogenaamde ‘beslisboom’ kan bepaald worden of een bijdrage verstrekt kan worden. Afhankelijk van de hoogte van het bedrag wikkelt de ambtelijk secretaris het verzoek zelf af of wordt het voorstel aan het college ter besluitvorming voorgelegd. Op 16 februari 2012 heeft de gemeenteraad over de beslisboom een motie aangenomen. Hierin wordt expliciet aangegeven dat:

- ineens extra regels zijn vastgesteld voor de aanwending van de budgetten;
- de raad niet is betrokken bij het vaststellen van deze regels;
- de raad niet heeft gevraagd om deze regels vast te stellen;
- deze regels niet in de geest zijn van de bedoelingen van de raad;

- deze regels de dorpsplatforms ernstig belemmeren in hun streven om de leefbaarheid in de kernen te bevorderen.

De raad verzoekt in de motie het college de beslisboom met bijbehorende regels niet in te voeren en in overleg met de raad met een nieuw voorstel te komen.

Opvallend is dat bij het voorbereiden van de beslisboom geen overleg met de platforms heeft plaatsgevonden. Het wel bieden van ruimte om aan de voorkant mee te denken had waarschijnlijk de discussie aan de achterkant, bij het presenteren van de beslisboom, (grotendeels) kunnen voorkomen doordat eerder duidelijk was geworden waar de verschilpunten zitten en een gezamenlijke oplossing gezocht had kunnen worden.

In de praktijk wordt het budget voor heel uiteenlopende zaken gebruikt. Wel is vanuit de platforms daarbij een terughoudende opstelling zichtbaar, het budget wordt niet lukraak uitgegeven. Vanuit de platforms bestaat behoefte aan meer eigen vrijheid qua besteding, eventueel tot een bepaald bedrag. Nu moet iedere potentiële uitgave, via de ambtelijk secretaris, worden voorgelegd aan het college.

Overigens verschillen de dorpsplatforms van opvatting over het verstrekken van een bijdrage aan buurtbarbecues. Gerelateerd aan één van de beleidsdoelen uit de gemeentelijke Nota Veiligheidsbeleid (versterken sociale cohesie door het promoten van buurtactiviteiten) verstrekt het ene platform wel bijdragen, terwijl het andere daar niet voor kiest. Als het gaat om het verlenen van een bijdrage voor activiteiten die te relateren zijn aan het realiseren van gemeentelijke beleidsdoelen, is het de vraag of die afweging bij de dorpsplatforms gelegd zou moeten worden, zeker in het licht van de discussie inzake bijdrage of subsidie (zie paragraaf 4.7.3.)

In één van de interviews signaleerde een dorpsplatform een toenemende druk door de bezuinigingen, waarbij de gemeente organisaties voor financiële ondersteuning verwijst naar het dorpsplatform. Er lijkt gesuggereerd te worden dat het dorpsplatform voldoende geld heeft om wel bijdragen te verlenen.

4.7.3 Bijdrage of subsidie?

Uit het onderzoek van de Rekenkamercommissie blijkt dat de gemeente stelt dat vanuit het budget voor de platforms alleen eenmalige bijdragen mogen worden verstrekt. Deze opstelling wordt door dorpsplatforms als krampachtig ervaren, omdat zij bepaalde bijdragen meerdere jaren achterheen zouden willen verstrekken.

Uit het interview met de portefeuillehouder is gebleken dat het college wil voorkomen dat voor de vaak kleine bedragen onnodig zware juridische constructies van toepassing worden, hetgeen bij een subsidie wel het geval zou zijn. Uit het interview met de ambtelijke vertegenwoordigers bleek dat een nadrukkelijk onderscheid wordt gemaakt tussen het verlenen van bijdragen op voorstel van de dorpsplatforms en het verlenen van subsidies door het college. Het meerdere malen verstrekken van een bijdrage aan dezelfde activiteit/organisatie zou een subsidie worden.

Omdat voor het college blijkbaar relevant is dat de bijdrage geen subsidie wordt en dat daarom bijdragen slechts éénmalig verstrekt mogen worden, gaat de commissie nader in op het subsidiebegrip. De wettelijke basis ligt in de Algemene Wet Bestuursrecht (Awb).

Artikel 4:21 Awb stelt:

“Onder subsidie wordt verstaan:

de aanspraak op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten.”

Uit de memorie van toelichting op het wetsvoorstel citeert de commissie verder:

“Voor alle duidelijkheid zij nog opgemerkt dat dit wetsvoorstel een materieel subsidiebegrip hanteert. Subsidies worden in de praktijk ook wel aangeduid als bijdrage, uitkering of financiering. Voor de toepasselijkheid van de onderhavige titel is de gekozen benaming niet van belang; beslissend is of aan de elementen van de gegeven begripsomschrijving is voldaan.”

“Er zijn subsidies op het terrein van welzijn, sport en cultuur, maar ook ter bevordering van wetenschappelijk onderzoek of ter stimulering van energiebesparing of woningbouw. Soms gaat het om een eenmalige activiteit als een tentoonstelling of een concert, soms om een voortdurende activiteit, zoals de instandhouding van een bibliotheek, een onderwijsinstelling of een vorm van hulpverlening.”

Voor het bepalen of iets een subsidie is, is niet relevant hoe de bijdrage genoemd wordt en of deze één- of meermalig wordt verstrekt. Naar onze mening voldoen de bijdragen, die het college verstrekt op voorstel van het platform, aan de definitie uit de Awb en zijn daarmee een subsidie. De verlening en de weigering van een subsidie staan open voor bezwaar.

In de vergadering van het dorpsplatform Woensdrecht op 7 februari 2012 hebben de ambtelijk secretaris en de aanwezige wethouder aangegeven dat de gemeente Woensdrecht door de accountant gewezen is op het risico van het meerdere jaren achtereen verstrekken van bijdragen; dan zou sprake worden van een subsidie. Gelet op hetgeen is aangehaald inzake de definitie van subsidie volgens de Awb is dat een opmerkelijke uitspraak. Navraag leerde dat was bedoeld om aan te geven dat indien een aanvrager twee jaar achtereenvolgens een bijdrage krijgt voor eenzelfde activiteit, de aanvrager dat mag zien als een structurele bijdrage. Het verstrekken van een meerjarige bijdrage zou daarmee risico's inhouden.

Op grond van de Awb⁶ geldt bij subsidieverlening voor drie of meer achtereenvolgende jaren dat een redelijke termijn in acht moet worden genomen bij vermindering of beëindiging van het subsidie. Gelet op de vaak relatief geringe bedragen die eventueel meerdere jaren achtereen verstrekt zouden worden, is dit argument in onze optiek onvoldoende sterk om per definitie geen meerjarige bijdragen toe te staan.

⁶ Artikel 4:51 Awb

1. Indien aan een subsidieontvanger voor drie of meer achtereenvolgende jaren subsidie is verstrekt voor dezelfde of in hoofdzaak dezelfde voortdurende activiteiten, geschiedt gehele of gedeeltelijke weigering van de subsidie voor een daarop aansluitend tijdvak op de grond, dat veranderde omstandigheden of gewijzigde inzichten zich tegen voortzetting of ongewijzigde voortzetting van de subsidie verzetten, slechts met inachtneming van een redelijke termijn.

Ook regelt de Awb dat subsidies alleen kunnen worden verleend op basis van een wettelijke grondslag. Deze grondslag kan worden geregeld in de subsidieverordening. De definitie van het subsidiebegrip in de subsidieverordening van de gemeente Woensdrecht wijkt enigszins af van de beschrijving in de Awb. De verordening benoemt de verschillende subsidiesoorten, waaronder de incidentele subsidie: “subsidie die eenmalig wordt toegekend voor in beginsel eenmalige en kortdurende activiteiten”. Dit bevestigt dat ook in de Woensdrechtse systematiek een eenmalige bijdrage een subsidie kan zijn. Overigens is uit de omschrijving van de verordening niet duidelijk of de platforms onder de werking van deze verordening vallen. Zo niet, dan zal elders de wettelijke grondslag geregeld moeten zijn om sprake te kunnen laten zijn van rechtmatige verlening van de bijdragen.

4.8 Rol collegelid, wijkagent en woningstichting.

In de verordening dorpsplatforms 2010 zijn de verschillende rollen van de dorpsplatformleden beschreven. Hierin zijn de volgende bepalingen opgenomen:

- de leden van het dorpsplatform zijn de inwoners van het dorp, die door het college zijn benoemd;
- de voorzitter wordt separaat genoemd als iemand die zitting heeft, terwijl deze op voordracht van de leden door het college wordt benoemd.
In de praktijk wordt één van de leden als voorzitter benoemd. In de verordening wordt de voorzitter echter niet als lid beschouwd.
- het collegelid en de wijkagent hebben zitting in de dorpsplatforms;
- de woningstichting die werkzaam is binnen de kern heeft zitting in het dorpsplatform als niet-permanent lid. Zij nemen op eigen initiatief of op afroep deel aan de vergaderingen.
- het Hoofd Beheer Collectieve Voorzieningen wordt volgens de verordening belast met ordehandhaving, maar betrokkene wordt niet genoemd als lid of iemand die zitting heeft.

Uit deze bepalingen blijkt niet duidelijk welke rol c.q. positie de verschillende deelnemers hebben.

Alle platforms geven aan dat het collegelid, de wijkagent en in voorkomend geval de woningstichting alleen bij de openbare vergaderingen aanwezig zijn en niet bij de tussentijdse vergaderingen; daaraan nemen alleen de door het college benoemde leden deel. De inbreng van het collegelid en de wijkagent wordt door de dorpsplatforms gewaardeerd, maar het zitting nemen in de platforms heeft geen toegevoegde waarde en werkt mogelijk onduidelijkheid in de hand over rol en positie. Beiden zouden volgens de dorpsplatforms ook als adviseur bij de openbare vergaderingen aanwezig kunnen zijn. Dat biedt de platforms ook de mogelijkheid zich duidelijker te profileren.

Tijdens de door de Rekenkamercommissie bezochte vergaderingen was regelmatig ook de woningstichting aanwezig. Deze nam tijdens de openbare vergadering dan echter geen zitting in het platform, maar was als toehoorder aanwezig.

4.9 Subconclusie

Deelvraag III luidt: Wat zijn de ervaringen met de nieuwe manier van werken en zijn de beoogde verbeteringen bereikt?

Voor wat betreft de ervaringen zijn uit het onderzoek de volgende punten duidelijk naar voren gekomen:

1. Het hanteren van meerdere lijsten (actielijst en dashboardlijst) in combinatie met de strakke blokindeling van de agenda maakt het voor de voorzitter, maar ook voor de leden en de toehoorders, lastiger om te bewaken c.q. te volgen welk onderwerp wanneer inhoudelijk aan de orde is. Herhaling en/of het moeten doorschuiven van vragen (omdat het onderwerp pas later inhoudelijk op de agenda staat) komt de dynamiek van de vergadering niet ten goede.
2. In de vaste blokindeling ontbreken de onderwerpen waarover de dorpsplatforms op eigen initiatief mogen adviseren. De blokindeling is niet aangepast aan de verruiming van de taakstelling op basis van het amendement door de raad.
3. De werkwijze met de budgetten is ingewikkeld en ambivalent:
 - Enerzijds wordt het beeld geschetst dat het platform beschikt over een budget, maar anderzijds kan het platform het budget niet zelf aanwenden. Het platform legt aan de gemeente voor om een bepaalde bijdrage te verlenen; het college beslist over de daadwerkelijke aanwending van het budget en is daarvoor verantwoordelijk.
 - Het beschikken over eigen budget is niet genoemd in artikel 3 van de verordening: “taken en bevoegdheden” maar alleen genoemd onder ‘faciliteiten’. Dit roept de vraag op wat nu precies beoogd wordt met het kunnen beschikken over een eigen budget in relatie tot de taakstelling, en of het één wel past bij het ander: het kunnen bewerkstelligen dat bepaalde initiatieven een financiële bijdrage verleend krijgen kan botsen met de rol van adviseur aan het college over beleids- en beheerskwesties en het doorvertalen van belangen en opvattingen vanuit het dorp, waarbij een neutrale positie van belang kan zijn.
4. Bij het voorbereiden van de beslisboom zijn de dorpsplatforms onvoldoende betrokken geweest. Alhoewel de ambtelijk betrokkenen de intentie hadden om goed op de vraag vanuit de platforms te reageren, is onvoldoende aandacht geschonken aan de kernelementen van burgerparticipatie:
 - Wees vooraf helder over de manier waarop participatie wordt ingericht;
 - Wees daadwerkelijk geïnteresseerd in de inbreng van de burgers;
 - Informeer hen volledig en voortdurend.Ook voor de beslisboom had vooraf met de dorpsplatforms afgesproken kunnen worden welk niveau van participatie wenselijk was en hoe die betrokkenheid in het proces ingericht zou gaan worden. Het delen van opvattingen, uitwisselen van argumenten en nastreven van een gezamenlijk standpunt over het al dan niet slechts eenmalig mogen verstrekken van bijdragen had in zo'n traject beter gereguleerd kunnen worden.
5. Het collegelid en de wijkagent zijn geen lid van het platform. Zij maken er wel deel van uit tijdens de drie openbare vergaderingen, maar niet tijdens de overige vergaderingen van het dorpsplatform. Daarnaast wordt verwacht dat dorpsplatforms antwoorden geven op vragen die aan de gemeente zijn gericht. Dit bemoeilijkt de rolverdeling en de mogelijkheden tot profilering van de dorpsplatforms tijdens de openbare vergaderingen.

Voor wat betreft het bereiken van de beoogde verbeteringen concludeert de commissie op basis van bovenstaande dat de beoogde, instrumentele verbeteringen deels zijn bereikt. Aangezien geen dieperliggende effecten zijn benoemd kan over het bereiken daarvan geen conclusie worden getrokken. Op basis van de ervaringen is de Rekenkamercommissie evenwel van mening dat de dieperliggende oorzaken betreffende de gebrekkige communicatie en het gevoel van de dorpsplatform dat ze niet serieus worden genomen, nog steeds bestaan en dat op dit gebied nauwelijks verbeteringen zijn bereikt.

Bijlage 1 Onderzoeksverantwoording

Geraadpleegde documenten

- Nota “Onderzoek naar de werking van de buurtplatforms in de gemeente Woensdrecht”, door het college vastgesteld op 25 juli 2006
- Raadsvoorstel vaststellen verordening op de dorpsplatforms 2006 d.d. 28 september 2006
- Verordening Dorpsplatforms 2006 d.d. 28 september 2006
- Verslag evaluatievergadering dorpsplatforms gemeente Woensdrecht d.d. 21 juli 2009
- Rapport van de Nationale Ombudsman over burgerparticipatie: ‘We gooien het de inspraak in’, d.d. 17 september 2009
- Tabellenrapport overgangsfase dorpsplatforms 2006-2010 gemeente Woensdrecht d.d. juni/juli 2010
- Rapport overgangsfase dorpsplatforms 2006-2010 gemeente Woensdrecht d.d. juni/juli 2010
- Collegebesluiten 14-09-2010, 19-10-2010, 09-11-2010 en 23-11-2010
- Besluitvormingformulier adviesnota Verordening dorpsplatforms gemeente Woensdrecht d.d. 5 november 2010
- Besluitvormingformulier adviesnota Verordening dorpsplatforms gemeente Woensdrecht d.d. 15 november 2010
- Participatieladder gemeente Woensdrecht
- Folder werkwijze dorpsplatforms nieuwe stijl 2010-2014
- Nieuwsbericht internet gemeente Woensdrecht betreffende installatie leden dorpsplatforms d.d. 18 november 2010
- Raadsvoorstel Verordening dorpsplatforms gemeente Woensdrecht 2010 d.d. 16 december 2010
- Amendement aanpassing Verordening Dorpsplatforms d.d. 16 december 2010
- Verordening Dorpsplatforms 2010 d.d. 16 december 2010
- Concept van het Formulier “beslisboom financiële ondersteuning dorpsactiviteit”, verkregen 20 januari 2012
- Motie budget dorpsplatform d.d. 16-02-2012

Interviews

Ambtenaren	Dhr C. Koolen en Mw K. Jansen	11-11-2011
Dorpsplatform Ossendrecht	Dhr A. v.d. Vliet (Vz)	15-11-2011
Dorpsplatform Huijbergen	Dhr T. Sanders (Vz) en Dhr W. de Jong (lid)	29-11-2011
Dorpsplatform Hoogerheide	Dhr M. Spruijt (Vz) en Dhr Groothuizen (lid)	01-12-2011
Dorpsplatform Woensdrecht	Dhr J. Smeijers (Vz) en Dhr H. Heyns (lid)	09-01-2012
Dorpsplatform Ossendrecht	Dhr. A. van Dongen (lid)	10-01-2012
Portefeuillehouder	Burgemeester M. Fränzel	20-01-2012
Dorpsplatform Putte	Dhr T. Langenberg (lid) en Mw K. Weber (lid)	30-01-2012

Bezochte vergaderingen

- Dorpsplatform Hoogerheide : 28 februari 2011, 31 mei 2011 en 28 november 2011
- Dorpsplatform Huijbergen : 23 mei 2011 en 6 december 2011
- Dorpsplatform Ossendrecht : 15 februari 2011, 10 mei 2011 en 14 november 2011
- Dorpsplatform Putte : Geen vergaderingen bezocht aangezien het platform demissionair is.
- Dorpsplatform Woensdrecht : 7 februari 2012

Bijlage 2 De theorie toegelicht

De **Nationale Ombudsman** heeft een rapport uitgebracht over burgerparticipatie: 'We gooien het de inspraak in', Een onderzoek naar de uitgangspunten voor behoorlijke burgerparticipatie (17 september 2009, 2009/180). In deze bijlage zijn enkele passages uit dit rapport opgenomen.

De Nationale Ombudsman heeft de punten geïnventariseerd waar burgers, bedrijven en instellingen het meest mee zitten:

- de politiek heeft al besloten;
- burgers worden te laat betrokken;
- inbreng wordt genegeerd;
- de gemeente verstrekt geen informatie;
- door gebrek aan informatie stroken de verwachtingen van burgers niet met de realiteit;
- de gemeente handelt niet zorgvuldig;
- de gemeente wil geen gesprek met haar burgers en
- de gemeente verstrekt onduidelijke of onvolledige informatie.

De Nationale Ombudsman benoemt drie kernelementen voor behoorlijke burgerparticipatie:

- De gemeente moet vooraf heldere keuzen maakt over de invulling van het participatieproces
- Bestuurders en ambtenaren dienen daadwerkelijk geïnteresseerd te zijn in de inbreng van burgers en overtuigd te zijn van de toegevoegde waarde van burgerparticipatie
- De gemeente moet ervoor zorgen dat de burgers volledig geïnformeerd zijn en blijven gedurende het participatieproces.

Deze drie kernelementen heeft de Nationale ombudsman uitgewerkt in tien spelregels die zowel de gemeente als de burger handvatten bieden voor behoorlijke burgerparticipatie:

Heldere keuzen vooraf

1. De gemeente motiveert of en zo ja hoe ze burgers betreft bij beleids- en besluitvorming. Criteria daarbij zijn: heeft het invloed op de leefomgeving en is er ruimte voor participatie. Deze motivering maakt de gemeente desgevraagd kenbaar.
2. De gemeente maakt participatie een vast onderdeel van het politieke en bestuurlijke besluitvormingstraject.
3. De gemeente gaat zeer terughoudend om met de mogelijkheid participatie te beperken vanwege het algemeen belang. Kiest de gemeente er toch voor burgerparticipatie te beperken dan moet ze deze keuze motiveren.
4. De gemeente bepaalt, voordat het participatietraject van start gaat, welke rol de burger krijgt:
 - o meebeslissen;
 - o coproduceren;
 - o adviseren;
 - o raadplegen;
 - o informeren.
5. De gemeente zorgt voor een zorgvuldig vormgegeven participatieproces. Dit betekent dat de gemeente expliciet maakt:

- welk onderwerp ter discussie staat;
- wie ze bij de beleids-/besluitvorming betreft, dus wie de belanghebbenden zijn;
- op welke wijze ze het participatieproces inricht, zo mogelijk in overleg met de belanghebbenden;
- op welke wijze ze de burger het best kan bereiken, bijvoorbeeld per brief, via de media of huisbezoek. Voor welke wijze ze kiest is mede afhankelijk van de rol die de burger heeft gekregen in het participatieproces.

Constructieve houding

6. De gemeente is oprecht geïnteresseerd in hetgeen burgers naar voren brengen en laat dat merken in woord en daad. Van burgers mag een constructieve bijdrage worden verwacht.
7. De gemeente weegt de inbreng van burgers mee in de uiteindelijke beslissing en maakt dat zichtbaar.
8. De gemeente levert extra inspanning om alle belanghebbenden actief te betrekken, dus ook degenen die zich niet meteen in eerste instantie zelf aanmelden.

Informatieverstrekking

9. De gemeente informeert de burger tijdig en volledig over het onderwerp van participatie, hun rol en de manier waarop het participatieproces vorm krijgt.
10. De gemeente informeert burgers gedurende het participatietraject regelmatig over wat er gebeurt met hun inbreng. De inbreng van burgers wordt schriftelijk vastgelegd. De gemeente informeert burgers ook over lang stilliggen, uitstel of wijziging van voornemens of plannen van de gemeente. De gemeente motiveert haar besluit waarbij ze aandacht besteedt aan de door burgers naar voren gebrachte (tegen) argumenten.

Het **Instituut voor Publiek en Politiek**⁷ heeft de **participatieladder** als volgt uitgewerkt:

A. Informereren

Politiek en bestuur bepalen zelf de agenda voor besluitvorming en houden betrokkenen hiervan op de hoogte. Zij maken geen gebruik van de mogelijkheid om betrokkenen een inbreng te geven in de beleidsontwikkeling.

Rol participant: toehoorder

B. Raadplegen

Politiek en bestuur bepalen in hoge mate zelf de agenda, maar zien betrokkenen als gesprekspartners bij de ontwikkeling van beleid. De politiek verbindt zich echter niet aan de resultaten die uit de gesprekken voortkomen.

Rol participant: geconsulteerde.

C. Adviseren

Politiek en bestuur stellen in beginsel de agenda samen, maar geven betrokkenen gelegenheid om problemen aan te dragen en oplossingen te formuleren, waarbij deze ideeën een volwaardige rol spelen in de ontwikkeling van beleid. De politiek verbindt zich in principe aan de resultaten, maar kan bij de uiteindelijke besluitvorming hiervan (beargumenteerd) afwijken.

Rol participant: adviseur

⁷ Het schema is overgenomen uit "Spanning in Interactie", Instituut voor Publiek en Politiek, december 1998

D. Coproduceren

Politiek, bestuur en betrokkenen komen gezamenlijk een agenda overeen, waarna samen naar oplossingen gezocht wordt. De politiek verbindt zich aan deze oplossingen met betrekking tot de uiteindelijke besluitvorming.

Rol participant: samenwerkingspartner

E. (Mee)beslissen

Politiek en bestuur laten de ontwikkeling van en de besluitvorming over het beleid over aan de betrokkenen, waarbij het ambtelijk apparaat een adviserende rol vervult. De politiek neemt de resultaten over, na toetsing aan vooraf gestelde randvoorwaarden.

Rol participant: medebeslisser

F. Zelfbeheer

Groepen nemen zelf het initiatief om in eigen beheer voorzieningen tot stand te brengen en te onderhouden. Politiek en bestuur zijn hier niet bij betrokken.

De eerste vijf treden zijn bij spelregel 4 van de Nationale Ombudsman genoemd. De laatste trede, zelfbeheer, is een aanvulling daarop.

Bijlage 3 Samenvatting van de aanbevelingen uit de evaluatie 2010

Aanbeveling	Onderzoeksbevinding
-------------	---------------------

Deel A Betrokkenheid bij de dorpsplatforms

Betere spreiding van de openbare vergaderingen over het jaar	Gerealiseerd
Afspraken binnen de ambtelijke organisatie over afhandeltermijnen voor acties m.b.t. de openbare ruimte; deze termijnen moeten voor alle platforms uniform zijn	Niet bekend
Vragen vooraf schriftelijk indienen, zodat de ambtenaar deze kan beantwoorden via de dashboardlijst. Duidelijke scheiding tussen ambtelijke en bestuurlijke antwoorden. Mogelijk geen vooroverleg meer nodig met collegelid	Niet bekend. Vooroverleg met collegelid is vervallen.
Dashboordlijst indelen in drie categorieën: <ul style="list-style-type: none"> ○ 1. Zeer snel af te handelen ○ 2. Kleine projecten ○ 3. Grote meerjarige projecten 	Niet gerealiseerd
Dashboordlijsten worden eventueel digitaal oproepbaar gemaakt, zodat iedereen op elk moment kan zien wat de status is van de openstaande acties. Ook de uniforme opzet van de agenda's kan eventueel digitaal oproepbaar worden gemaakt, zodat de platforms deze kunnen invullen en opsturen	Dashboordlijsten zijn digitaal beschikbaar. Weinig dynamisch qua informatie: op 17 juni 2012 staan de dashboard-lijsten van november 2011 op de site; actualisatie n.a.v. de vergaderingen in februari en mei 2012 ontbreekt.

Deel B Het functioneren van de dorpsplatforms:

Vooraf de platforms laten kiezen bij welke beleidsstukken zij aan de voorkant worden betrokken. Per gekozen beleidsonderwerp kan eventueel een groep worden ingericht met één vertegenwoordiger van ieder platform; deelnemers uit die groep verzorgen in de openbare vergadering de terugkoppeling. In het rapport is een schema opgenomen over hoe deze structuur zou kunnen worden ingericht.	Niet doorgevoerd. Mogelijk zijn de thema-avonden hierop een eenvoudiger alternatief.
--	---

Aanbeveling	Onderzoeksbevinding
-------------	---------------------

Deel C De relatie van het dorpsplatform met de gemeente:

<p>Om de communicatie te verbeteren en meer structuur en efficiency in te bouwen, zou de vergadering in vijf blokken kunnen worden ingedeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Algemeen ○ Collegelid ○ Politie ○ Beleid ○ Woonomgeving. 	<p>Blokindeling is gewijzigd ingevoerd.</p>
--	---

Deel D Algemene zaken en visie op de toekomst:

<p>Het aanpassen van de onkostenvergoeding, bijvoorbeeld voor printerpapier en cartridges</p>	<p>Onkostenvergoeding is aangepast</p>
---	--